

მƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASI ÜZVLƏRİNİN DƏRSLİK TƏLİMATI

26 oktyabr 2024-cü ildə Gürcüstan parlamentinə
növbəti seçkilər üçün

Səsvərmənin elektron vasitələrdən istifadə olunmadan aparıldığı seçki
məntəqələri üçün nəzərdə tutulub

MSK-nın 16 avqust 2024-cü il tarixli 36/2024 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Köməkçi dərslük 2024-cü il oktyabrın 26-da keçiriləcək Gürcüstan parlamentinə növbəti seçkilər üçün İHHŞ Seçki Sistemlərinin İnkişafı, İslahatları və Təlim Mərkəzi tərəfindən hazırlanıb. O, səsvermənin elektron vasitələrdən istifadə olunmadan aparıldığı seçki məntəqələri üçün nəzərdə tutulub

Resurs Gürcüstanın üzvi qanunu “Gürcüstan Seçki Məcəlləsi” və Mərkəzi Seçki Komissiyasının hüquqi aktları əsasında hazırlanıb.

Məntəqə seçki komissiyasının səlahiyyətləri və fəaliyyəti ilə bağlı qanunvericiliyin tənzimləmələri ilə tam tanış olmaq üçün Gürcüstanın Üzvi Qanununa “Gürcüsta Seçki Məcəlləsi” və MSK-nın müvafiq hüquqi aktlarına baxın.

İnklüziv seçki mühitinin təşviq edilməsi üçün, Seçki Sistemləri üzrə Beynəlxalq Fondunun (IFES) Gürcüstan nümayəndəliyinin dəstəyi ilə MSK-nın 16 avqust 2024-cü il tarixli 36/2024 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş Məntəqə Seçki Komissiyasının üzvləri üçün dərslük təlimatı Azərbaycan dilinə tərcümə edilib.

MSK-nın qərarı ilə təsdiq edilmiş dərslük təlimatının mətni ilə tərcümə edilmiş nəşr arasında fərq yarandıqda, gürcü dilində tərtib edilmiş nəşrə üstünlük verilir

26 oktyabr 2024-cü ildə
Gürcüstan vətəndaşları Gürcüstan parlamentini seçəcəklər.

Məntəqə Seçki Komissiyası demokratik seçkilərin vacibliyini nəzərə alaraq, qanunçuluq, siyasi neytrallıq və peşəkarlıq prinsiplərini rəhbər tutur, fəaliyyətini yüksək etik davranış standartları ilə həyata keçirir və aşağıdakı mühiti yaradır, harada ki,

- seçicinin iradəsinin sərbəst ifadəsi və seçimin gizliliyi qorunub
- bərabər və əlçatan seçki xidmətləri təmin edilib
- müşahidəçilərin və seçki subyektlərinin nümayəndələrinin qanuni hüquqlarından istifadəsinə təminat verilir

Yeni yaradılmış məntəqə seçki komissiyasının fəaliyyəti və üzvlərinin səlahiyyət müddəti səsvermə gününə qədər 30-cu gündən (26 sentyabr) başlayır və müvafiq dairə seçki komissiyası tərəfindən səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu tərtib edildikdən dərhal sonra başa çatır.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvü onu təyin etmiş/seçmiş subyektin nümayəndəsi deyil. Məntəqə seçki komissiyasının üzvünə seçkiqabağı təşviqat aparmaq və təşviqatda iştirak etmək qadağandır, qərarların qəbul edilməsinə təsir göstərmək məqsədilə seçki komissiyasının üzvünə təsir etmək və ya onun fəaliyyətinə müdaxilə etmək qadağandır və qanunla cəzalandırılır.

Tematik mündəricat

I fəsil. Məntəqə seçki komissiyasının səsvermə gününədək olan müddətdə fəaliyyəti	5
01 Məntəqə seçki komissiyası səsvermə gününədək olan müddətdə seçicilərə hansı xidmətləri göstərir	6
02 Məntəqə seçki komissiyası səsvermə gününə necə hazırlaşır	11
II fəsil. Məntəqə seçki komissiyasının səsvermə günü fəaliyyəti	15
03 Məntəqə seçki komissiyası səsvermə günü səsvermə prosesi başlayanadək necə hazırlaşır	16
04 Məntəqə seçki komissiyası səsvermə prosesində seçiciyə necə xidmət göstərir	24
05 Məntəqə seçki komissiyası tərəfindən səsvermənin nəticələrinin yekunlaşdırılması prosesi necə aparılır	36
06 Məntəqə seçki komissiyası səsvermə günü ərizə və şikayətlərə necə cavab verir	48
Əlavə N1 - Məntəqə seçki komissiyasının həyata keçirəcəyi əsas tədbirlərin təqvimi	51

I fəsil.

Məntəqə seçki komissiyasının
səsvermə gününədək olan müddətdə
fəaliyyəti

01

Məntəqə seçki komissiyası səsvermə gününədək olan müddətdə seçicilərə hansı xidmətləri göstərir

Seçicilərin səsvermədə iştirakını təmin etmək məqsədilə, məntəqə seçki komissiyası fəaliyyətə başlayan kimi seçicilərə müvafiq xidmət göstərir.

Seçicilərin vahid siyahısında məlumatların yoxlanılması xidmətinin həyata keçirilməsi üçün məntəqə seçki komissiyası təmin edir

- seçicilərin vahid siyahısının ictimailəşdirilməsini
- seçici kartlarının paylanılmasını

Seçicilərin vahid siyahısının ictimailəşdirilməsi

Məntəqə seçki komissiyasına səsvermə gününə qədər 30-cu gündən (26 sentyabr) MSK tərəfindən təsdiq edilmiş seçicilərin vahid siyahısının ictimai məlumat üçün mövcud olan versiyası (divar siyahısı - seçicilərin fotosəkili və şəxsi nömrələri olmadan) təqdim ediləcək. Məntəqə seçki komissiyası qeyd olunan siyahını və onunla bağlı şikayətin daxil edilməsi qaydasını dərhal məntəqə seçki komissiyasının binasında görünən yerə asır, bununla da seçicilərin, müşahidəçi təşkilatların və seçkidə qeydə alınmış partiyaların (seçki subyektləri) nümayəndələrinin informasiyanı əldə etmələrini təmin edir.

Məntəqə seçki komissiyasına səsvermə gününə ən gec iki gün (oktyabrın 24-ü) qalmış yekun, dəqiqləşdirilmiş siyahının ictimai məlumat üçün mövcud versiyası verilir. İlk versiyası çıxarılır və komissiya siyahının dəqiqləşdirilmiş versiyasını eyni yerə asır.

Seçici kartlarının paylanması

Məntəqə seçki komissiyası seçici siyahısındakı məlumatların yoxlanılmasını asanlaşdırmaq məqsədilə səsvermə gününə qədər ən tezi 30-cu gün (26 sentyabr) və ən gec 20-ci gün (6 oktyabr) seçicilərə ünvanlarına məlumat kartları paylayır, burada seçicilərin vahid siyahısında əks olunmuş seçicinin şəxsi məlumatları və qeyri-dəqiqlik aşkar olduqda siyahıya dəyişiklik tələb edilməsi qaydası göstərilir.

Seçici kartında həmçinin daşınan seçki qutusu ilə səsvermə xidmətinin tələb edilməsi qaydası haqqında da məlumatlar var.

Məntəqə seçki komissiyası seçicilərin yekun siyahısına əsasən seçicilərin məlumatlandırılması məqsədi ilə növbəti mərhələdə aşağıdakılar göstərilməklə kartlar paylayır: səsvermənin tarixi və vaxtı; səsvermə binasının ünvanı, mərtəbəsi və otaq nömrələri; seçki məntəqəsinin nömrəsi; seçici siyahısındakı seçicinin nömrəsi və digər şəxsi məlumatlar. Kartlar səsvermə gününə qədər ən gec iki gün qalmış (24 oktyabr) paylanılır. Seçici kartının alınmaması səsvermədə iştirak hüququnun məhdudlaşdırılması üçün əsas deyil. Seçici kartları məntəqə seçki komissiyasının sədrinin hazırladığı qrafikə uyğun olaraq, paylanmaya məsul olan qrupda/qruplarda məntəqə seçki komissiyasının ən azı 2 üzvünün iştirakı ilə paylanılır.

Məntəqə seçki komissiyası seçicilərin vahid siyahısına dəyişikliklərin daxil edilmə xidmətini təşviq etmək üçün təmin edir

- ərizələrin qəbulu və cavablandırılması üçün dairə seçki komissiyasına göndərilməsini
- siyahıya dəyişiklik edilməsi barədə qəbul olunan qərarın ictimailəşdirməsini

Seçicinin, müşahidəçi təşkilatın və seçkidə qeydə alınmış partiyanın seçicinin vahid siyahısında qeyri-dəqiqlik aşkar edildikdə, seçki gününə qədər 18-ci gündən (8 oktyabr) gec olmayaraq, müvafiq dəyişiklikləri daxil etmə tələbi ilə ərizə ilə birbaşa dairə seçki komissiyasına müraciət etmək və ya məntəqə seçki komissiyasının xidmətindən istifadə etmək hüququ vardır.

Məntəqə seçki komissiyası daxil olmuş ərizələri (əlavə edilmiş sənədlər – mövcud olduğu halda) dərhal cavablandırılması üçün dairə seçki komissiyasına təhvil verir.

Dairə seçki komissiyasının seçicilərin vahid siyahısında dəyişiklik daxil edilməsi haqqında sərəncamı məntəqə seçki komissiyasına göndərilir və o, ictimailəşdirmək məqsədi ilə həmin sərəncamı komissiyanın binasında görünən yerə asır.

Məntəqə seçki komissiyası daşınan seçki qutusu ilə səsvermə xidmətini həyata keçirilməsi üçün təmin edir

- ərizələr əsasında seçicilərin daşınan seçki qutusu siyahısına daxil edilməsini
- daşınan seçki qutusunun siyahısına daxil edilməsi barədə qəbul olunan qərarın ictimailəşdirilməsi

Sağlamlıq vəziyyətinə görə seçki məntəqəsinə gedə bilməyən və ya seçki məntəqəsinin ərazisində yerləşir, lakin çətin gedilən yerdə olan seçicinin daşınan seçki qutusu ilə səsvermə xidmətindən istifadə etmək hüququ vardır.

Daşınan seçki qutusu ilə səsvermə xidmətindən istifadə etmək tələbi ilə seçici səsvermə gününə qədər 11-ci gündən (15 oktyabr) gec olmayaraq saat 18:00-a qədər yazılı ərizə və ya telefonla şifahi ərizə formasında məntəqə seçki komissiyasına müraciət etməlidir.

Yazılı müraciətin qeydə alınması üçün ərizədə seçicinin adı, soyadı, şəxsi nömrəsi və daşınan seçki qutusunun çatdırılmasını xahiş etdiyi ünvan göstərməlidir, məntəqə seçki komissiyasının katibi zəruri hallarda ərizəçiyə məlumatı dəqiqləşdirir.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi telefonla şifahi müraciətin qeydə alınması üçün seçicinin adını, soyadını, şəxsi nömrəsini, telefon bildirişinin alınmasının dəqiq vaxtını, telefon nömrəsini və seçicinin daşınan seçki qutusunun çatdırılmasını tələb etdiyi ünvanı qeydiyyat jurnalında göstərməlidir.

Əgər seçici daşınan seçki qutusunu adresatın seçki məntəqəsinin ərazisinin sərhədlərinə daxil olmadığı ünvana aparılmasını tələb edir, komissiyanın katibi ərizəni qeydə alarkən seçiciyə onun seçki məntəqəsinin daşınan seçki qutusunun siyahısına daxil edilməyəcəyini izah edir.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi seçicinin yazılı ərizəsini/telefonla şifahi ərizəsini qeydiyyat jurnalında qeyd edir və onun alındığını imza ilə təsdiq edir.

Qeydə alınmış ərizələr əsasında seçicilərin daşınan seçki qutusunun siyahısına daxil edilməsi üçün məntəqə seçki komissiyası müvafiq dairə seçki komissiyası ilə əlaqə saxlamaqla (zəruri hallarda) seçicinin seçki məntəqəsinin vahid siyahısında qeydə alınması faktını yoxlayır.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi yoxlamanın nəticələrini nəzərə alaraq, məntəqə seçki komissiyasının binasında ictimailəşdirmək üçün asır:

- daşınan seçki qutusu siyahısına daxil ediləcək seçicilər haqqında məlumatlar (şəxsi nömrələr olmadan, vahid siyahıda seçicinin sıra nömrəsi göstərməklə);
- daşınan seçki qutusu siyahısına daxil edilməkdən imtina edilmiş seçicilər haqqında məlumat.

Komissiyanın binasında ictimailəşdirilmiş seçicilərin vahid siyahısında müvafiq seçicinin məlumatları boyunca “faktiki vəziyyət” qrafasında mövcud olan “daşınan qutu” qeydini komissiyanın katibi və komissiyanın sədri imza ilə (sənədin sonunda imza üçün nəzərdə tutulmuş yerdə) təsdiqləyirlər.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri, seçki subyektlərinin nümayəndələri və müşahidəçilər daşınan seçki qutusunun siyahısına daxil ediləsi seçicilərin müraciətinin əsaslılığını yoxlamaq və seçki gününə qədər ən gec 10-cu gün (16 oktyabr) həmin seçicilərin siyahıya daxil edilməsinin məqsədəuyğunluğu məsələsini məntəqə seçki komissiyası qarşısında qaldırmağa hüquqları var. Məntəqə seçki komissiyası ən azı 9 üzvün iştirakı ilə məsələni müzakirə etmək səlahiyyətinə malikdir, qərar iclasda iştirak edənlərin çoxluğu ilə qəbul edilir.

Sağlamlıq vəziyyətinə görə məntəqə seçki komissiyası tərəfindən daşınan seçki qutusu siyahısına daxil ediləsi seçicilərin sayı seçki məntəqəsi üzrə seçicilərin vahid siyahısında olan seçicilərin 3 faizindən çox olmamalıdır. Göstərilən sayı doldurulduqdan sonra məntəqə seçki komissiyasının sədri daxil olmuş ərizələri dairə seçki komissiyasına göndərməlidir, o, seçicilərin daşınan seçki qutularının siyahısına daxil edilməsinin məqsədəuyğunluğu barədə qərar qəbul edir. Məntəqə seçki komissiyası əldə edilmiş nəticələr haqqında məlumatın ictimailəşdirilməsini təmin edir.

Dairə seçki komissiyası daşınan seçki qutusu siyahısının yekun, dəqiqləşdirilmiş çap versiyasını (divar siyahısı) məntəqə seçki komissiyasına təhvil verir. Qeyd olunan siyahıda aşağıdakı seçicilərin məlumatları göstərilibdir:

- məntəqə seçki komissiyası tərəfindən daşınan seçki qutusu siyahısına daxil edilmiş;
- dairə seçki komissiyası tərəfindən məqsədəuyğunluq məsələsinə baxılması nəticəsində daşınan seçki qutusu siyahısına daxil edilmiş;
- dairə seçki komissiyası tərəfindən təsdiq edilmiş seçicilərin xüsusi siyahısından daşınan seçki qutusu siyahısına keçirilmiş.

Məntəqə seçki komissiyası daşınan seçki qutusu siyahısının yekun, dəqiqləşdirilmiş versiyasını komissiyanın binasında görünən yerə asır. Bundan əlavə, komissiyanın katibi və komissiyanın sədri öz imzaları ilə (sənədin sonunda imza üçün nəzərdə tutulmuş yerdə) seçicilərin vahid siyahısında/xüsusi siyahıda seçicinin məlumatları boyunca mövcud olan “daşınan qutusu” qeydini təsdiqləyirlər.

Məntəqə seçki komissiyası təkərli kürsüdən istifadə edən seçicilərin səsvermədə iştirakının təşviqi xidmətinin həyata keçirilməsi üçün təmin edir

- uyğunlaşdırılmış seçki məntəqəsinin xüsusi siyahıya daxil edilməsini tələb etmək ilə bağlı seçicilərdən ərizələrin qəbulu və cavablandırılması üçün dairə seçki komissiyasına göndərilməsini
- xüsusi siyahıya daxil edilməsi haqqında qəbul olunan qərarın ictimailəşdirilməsini

Təkərli kürsüdən istifadə edən seçici uyğunlaşdırılmış seçki məntəqəsinin seçicilərinin xüsusi siyahısına daxil olmaq üçün birbaşa dairə seçki komissiyasına müraciət etmək və ya məntəqə seçki komissiyasının xidmətindən istifadə etmək hüququna malikdir.

Seçici səsvermə gününə qədər 11-ci (15 oktyabr) gündən gec olmayaraq saat 18:00-a dək yazılı ərizə və ya telefonla şifahi ərizə forması ilə məntəqə seçki komissiyasına müraciət etməlidir.

Yazılı ərizənin qeydə alınması üçün ərizədə seçicinin adı, soyadı, şəxsi nömrəsi və seçicinin seçkilərdə iştirak etmək üçün müraciət etdiyi uyğunlaşdırılmış məntəqənin nömrəsi göstərilməlidir. Məntəqə seçki komissiyasının katibi zəruri hallarda məlumatı ərizəçiyə dəqiqləşdirir.

Telefonla şifahi ərizəni qeydə alınması üçün məntəqə seçki komissiyasının katibi seçicinin adını, soyadını, şəxsi nömrəsini, telefon bildirişinin alınmasının dəqiq vaxtını, telefon nömrəsini və seçicinin seçkilərdə iştirak etmək üçün müraciət etdiyi uyğunlaşdırılmış məntəqənin nömrəsini qeydiyyat jurnalında göstərməlidir.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi seçicinin yazılı ərizəsini/telefonla şifahi ərizəsini qeydiyyat jurnalında qeyd edir və onun alındığını imza ilə təsdiqləyir.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi uyğunlaşdırılmış seçki məntəqəsinin xüsusi siyahısına daxil edilməsi üçün komissiyaya ərizə vermiş seçicilər haqqında məlumatı dərhal komissiyanın binasında ictimailəşdirmək üçün asır. Bundan əlavə, komissiya daxil olmuş ərizələri (əlavə edilmiş sənədlərlə birlikdə - mövcud olduğu halda) cavablandırmaq üçün dərhal dairə seçki komissiyasına təhvil verir.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri, seçki subyektlərinin nümayəndələri və müşahidəçilər seçicinin uyğunlaşdırılmış seçki məntəqəsində səs verməklə bağlı müraciətinin əsaslılığını yoxlamaq və bu seçicilərin müvafiq xüsusi siyahıya daxil edilməsinin məqsədəuyğunluğu barədə dairə seçki komissiyası qarşısında məsələ qaldırmaq hüququna malikdirlər.

Dairə seçki komissiyası seçicinin uyğunlaşdırılmış seçki məntəqəsinin xüsusi siyahısına daxil edilməsi barədə qərarı səsvermə gününə qədər 10-cu gündən (16 oktyabr) gec olmayaraq məntəqə seçki komissiyasına bildirir. Komissiyanın binasında ictimailəşdirilmiş seçicilərin vahid siyahısında müvafiq seçicinin məlumatları boyunca "faktiki vəziyyət" qrafasında mövcud olan "təkərli kürsüdən istifadə edən" qeydini komissiyanın katibi və komissiyanın sədri imza ilə (sənədin sonunda imza üçün nəzərdə tutulmuş yerdə) təsdiqləyirlər.

Biliyin özünüqiymətləndirməsi üçün suallar

1. Məntəqə seçki komissiyası seçicilərin vahid siyahısında məlumatların yoxlanılması xidmətinin həyata keçirilməsini necə təmin edir?
2. Məntəqə seçki komissiyası hansı prosedura riayət etməklə seçicini daşınan seçki qutusu siyahısına daxil edir?
3. Daşınan seçki qutusu ilə səsvermənin tələb edilməsi ilə bağlı verilən yazılı ərizədə hansı məlumatlar olmalıdır və seçicinin telefonla şifahi ərizəsini qəbul edərkən komissiyanın katibi hansı məlumatları qeyd etməlidir?
4. Daşınan seçki qutusu vasitəsilə səs vermək üçün seçicilərin ərizələri seçki məntəqəsi üzrə vahid seçici siyahısında olan seçicilərin 3 faizindən çox olarsa, məntəqə seçki komissiyası necə hərəkət etməlidir?
5. Məntəqə seçki komissiyası təkərli kürsüdən istifadə edən seçicilərin səsvermədə iştirakının təşviqi xidmətinin həyata keçirilməsini necə təmin edir?

02

Məntəqə seçki komissiyası səsvermə gününə necə hazırlaşır

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsi

Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçicilərin səsvermə prosesində iştirakını təmin etmək və habelə daşınan seçki qutusu ilə səsvermə xidmətini həyata keçirmək məqsədi ilə səsvermə gününə qədər ən gec 7-ci (19 oktyabr) günü komissiya üzvləri arasında aşağıdakı funksiyaları bölüşdürür:

- ✓ seçicilərin axınının tənzimləyicisi;
- ✓ seçicilərin qeydiyyatçısı;
- ✓ daşınan seçki qutusunu götürən.
- ✓ seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi.

Komissiyanın rəhbər şəxsləri (komissiyanın sədri, komissiya sədrinin müavini, komissiyanın katibi) komissiya üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsi prosesində iştirak etmirlər.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri komissiya üzvləri arasında funksiyaları mərhələli şəkildə bölüşdürür. İlk növbədə, dairə seçki komissiyası tərəfindən seçilmiş komissiya üzvləri arasından seçicilərin qeydiyyatçısı funksiyasını yerinə yetirən komissiyanın üzvləri (seçicilərin qeydiyyatçıların sayı seçicilərin siyahısında qeydə alınmış seçicilərin sayına uyğun olmalıdır - hər 300 seçiciyə azı bir qeydiyyatçı olmalıdır), növbəti mərhələdə daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvləri və nəhayət, funksiyasız qalan komissiya üzvləri arasından seçicilərin axınının tənzimləyicisi funksiyasını yerinə yetirən və seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi komissiyanın üzvü müəyyən edilir.

Seçicilərin qeydiyyatçısı funksiyasını yerinə yetirən komissiya üzvlərinin müəyyən edilməsi prosesi:

- ✓ Dairə seçki komissiyası tərəfindən seçilmiş məntəqə seçki komissiyası üzvlərinin sayı müəyyən edilməli olan seçicilərin qeydiyyatçısı komissiyasının üzvlərinin sayından çox olarsa, komissiyanın sədri seçicilərin qeydiyyatçılarını püşkatma yolu ilə müəyyən edir.
- ✓ Dairə seçki komissiyası tərəfindən seçilmiş məntəqə seçki komissiyası üzvlərinin sayı müəyyən edilməli olan seçicilərin qeydiyyatçısı komissiyasının üzvlərinin sayına bərabər və ya ondan az olarsa, komissiyanın sədri seçicilərin qeydiyyatçısı funksiyasını püşkatmadan, avtomatik olaraq dairə seçki komissiyası tərəfindən seçilmiş məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinə həvalə edir.

Daşınan seçki qutusunu götürən komissiyanın 2 üzvünün müəyyən edilməsi prosesi:

- ✓ Komissiyanın ikidən artıq üzvü funksiyasız qalsa, üzvləri arasında daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvünün funksiyasını komissiya sədri püşkatma yolu ilə bölüşdürür.
- ✓ Komissiyanın yalnız iki üzvü funksiyasız qalsa, komissiyanın sədri komissiyanın hər iki üzvünə püşkatmasız, avtomatik olaraq daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvünün funksiyasını həvalə edir.

Axının tənzimləyicisinin və seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi funksiyasını yerinə yetirən komissiya üzvlərinin müəyyən edilməsi prosesi:

- ✓ Komissiyanın birdən çox üzvü funksiyasız qalarsa, komissiya sədri püşkatma yolu ilə üzvlər arasında axın tənzimləyicisi funksiyasını, habelə seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi funksiyasını bölüşdürür.

- ✓ Komissiyanın yalnız bir üzvü funksiyasız qalarsa, komissiyanın sədri püşkatmasız, avtomatik olaraq seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi komissiya üzvünə həvalə edir.

Püşkatma yolu ilə komissiya üzvləri arasında müvafiq funksiyaların bölüşdürülməsi prosesi:

- ✓ Komissiyanın sədri püşkatmada iştirak edən komissiya üzvlərinin sayını nəzərə alaraq eyni vərəqlər hazırlayır. Püşkatmada iştirak edən komissiyanın hər bir üzvünün adı və soyadını hər vərəqdə eyni yazı vasitəsi ilə qeyd edir.
- ✓ Komissiyanın sədri bütün püşkatma vərəqini öz imzası ilə təsdiqləyir, mətni oxumaq mümkün olmayacaq şəkildə qatlayır və stolun üzərinə qoyur;
- ✓ Komissiyanın sədri püşkatma vərəqlərini bir-bir götürür və müvafiq funksiyanı yerinə yetirən komissiyanın üzvünü/üzvlərini açıqlayır.

Püşkatma məntəqə seçki komissiyası üzvlərinin iştirakı ilə keçirilir, onların gəlməməsi püşkatmanın keçirilməsinə və püşkatmada iştiraka maneə yaratmır.

Püşkatma başa çatdıqdan sonra məntəqə seçki komissiyasının katibi funksiyaların bölüşdürülməsinin nəticələrini özündə əks etdirən akt tərtib edir. Aktı məntəqə seçki komissiyasının sədri və katibi imzalayır. Komissiyanın katibi səsvermə günü aktda göstərilən məlumatları seçki gününün qeydlər kitabına daxil edir.

Daşınan seçki qutusu götürən komissiya üzvü funksiyasını yerinə yetirməkdən imtina edən komissiya üzvü axının tənzimləyicisi və seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi komissiya üzvlərinin funksiyalarının bölüşdürən püşkatmada iştirak etmək hüququnu itirir.

Səsvermə binasının təşkili

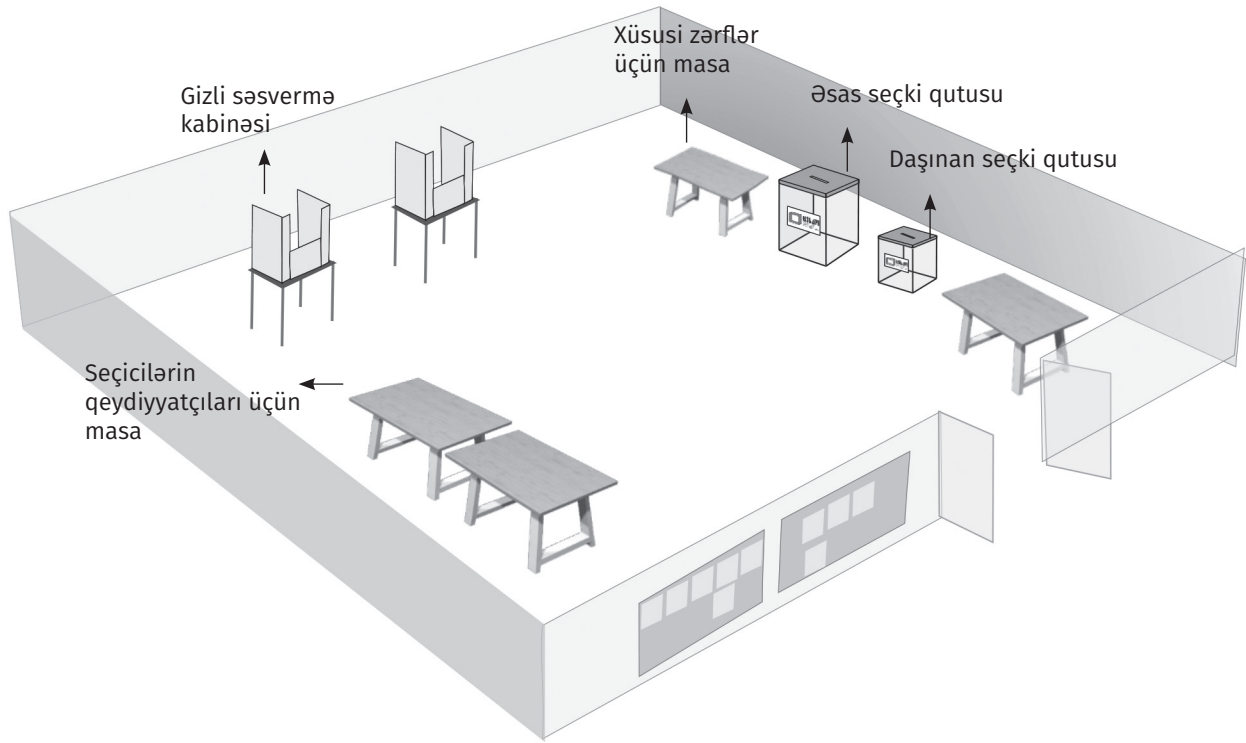
Məntəqə seçki komissiyası səsvermə günü seçicilərə səsvermə xidmətinin həyata keçirilməsi üçün dairə seçki komissiyasından qəbul edilmiş seçki sənədləri və inventarla səsvermə binasını səsvermədən ən gec bir gün (25 oktyabr) qalmış təşkil edir.

Səsvermə binasında:

- Gizli səsvermə kabinələri elə qurulmalıdır ki, seçici tərəfindən seçki bülleteni doldurmasının gizliliyi təmin edilsin. Kabinənin açıq tərəfi/girişi binanın divarına tərəf olmalıdır. Kabinədə seçki bülleteni doldurulması üçün xüsusi marker olmalıdır. Uyğunlaşdırılmış məntəqədə həmçinin təkərli kürsüdən istifadə edən seçicilər üçün uyğunlaşdırılmış gizli səsvermə kabinəsi də qurulur.
- Seçicilərim qeydiyyatçıları üçün masalar ayrılmalıdır.
- Əsas seçki qutuları (möhürsüz) görünən yerdə yerləşdirilməlidir ki, seçici onlara yubanmadan çata bilsin.
- Əsas seçki qutusunun yanında xüsusi zərflər üçün yer ayrılmalıdır.

Seçki məntəqəsinin təşkili nümunəsi

Səsvermə binasının görünən yerində aşağıdakılar asılmalıdır:

- seçicilərin vahid siyahısının ictimai məlumata aid olan versiyası;
- seçicilərin xüsusi siyahısının ictimai məlumata aid olan versiyası (mövcud olduqda);
- daşınan seçki qutularının siyahısının ictimai məlumata aid olan versiyası (mövcud olduqda);
- seçkilərdə iştirak edən partiyaların təqdim etdiyi partiya siyahıları;
- seçki bülleteninə daxil edilmiş və artıq seçkilərdə iştirak etməyən seçki subyekti haqqında ərizə (mövcud olduqda, ərizə həm səsvermə binasında, həm də gizli səsvermə kabinələrində asılır);
- MSK tərəfindən müəyyən edilmiş seçki bülleteninə doldurulma qaydası;
- seçki bülleteninə batıl sayılması üçün əsasları müəyyən edən "Gürcüstanın Seçki Məcəlləsi" Gürcüstanın Üzvi Qanunundan çıxarış;
- məntəqə seçki komissiyasının səsvermənin nəticələrinin nümayişi protokolu.

Həmçinin, məntəqə seçki komissiyasına, səsvermə günü müvafiq funksiyaları yerinə yetirmək üçün dairə seçki komissiyasından aşağıdakıları veriləcək:

- seçicilərin vahid siyahısının, seçicilərin xüsusi siyahısının və daşınan seçki qutusunun siyahısının (əgər varsa) stolüstü versiyaları;
- seçki bülletenləri üçün bloknotlar (hər bloknotda 50 ədəd seçki bülleteni cildlənir)
- xüsusi zərflər;
- nəzarət vərəqləri;
- işarələnmə mayeləri;
- qeydiyyatçıların xüsusi möhürləri və mürəkkəb lövhələri;
- qeydiyyatçı komissiyasının üzvü üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi xətkəşlər;
- işarəni yoxlamaq üçün xüsusi alət (ultrabənövşəyi lampa);
- zəif görən seçicilər üçün böyüdücü linza;

- görmə qabiliyyətindən məhrum olan seçicilər üçün xüsusi çərçivə forması;
- əsas/daşınan seçki qutularının möhürləri;
- əsas/daşınan seçki qutularının yarığının möhürləri;
- səsvermə günün qeydlər kitabı;
- məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürü və mürəkkəb lövhəsi (möhürdən istifadə olunur: komissiya üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsi üçün keçiriləcək püşkatma vərəqlərini təsdiq etmək üçün; məntəqə seçki komissiyasının səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu/ düzəliş protokolu və veriləcək fotosurətləri təsdiq etmək üçün; səsvermə gününün qeydlər kitabının və qeydiyyat jurnalının bağlanması təsdiq etmək üçün);
- metal sığaclar (səslərin hesablanması mərhələsində istifadə olunur);
- səsvermə başa çatdıqdan sonra seçki sənədlərinin/inventarın qablaşdırılması üçün zərflər/poli- etilen torbalar;
- surət çıxaran aparat (səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu/dəyişiklik protokolu və digər zəruri sənədlərin fotosurətlərinin çıxarılması üçün);
- planşet (səsvermə günü müvafiq məlumatın, o cümlədən yekun protokolu fotosurətinin elektron formada MSK-ya ötürülməsi üçün istifadə edilir).

Dairə seçki komissiyasından seçki sənədlərinin və inventarın qəbuluna məsul şəxs məntəqə seçki komissiyasının sədri/sədr müavini. Təlim-təslim prosesi aktla (iki nüsxədə) tərtib edilir və bunu məntəqə seçki komissiyasının katibinin qeydiyyat jurnalında qeyd edir.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri səsvermə binasının təşkili başa çatdıqdan sonra təhvil-təslim aktı əsasında planşeti, seçki sənədlərini və inventarı mühafizə polisində təhvil verir.

Biliyin özünüqiymətləndirməsi üçün suallar

1. Məntəqə seçki komissiyası üzvləri arasında səsvermə günü yerinə yetiriləcək funksiyalar hansı ardıcılıqla və hansı qaydada bölüşdürülür?
2. Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçicilərin qeydiyyatçısı funksiyasını hansı qaydada bölüşdürəcək, əgər məntəqə seçki komissiyasının dairə seçki komissiyası tərəfindən seçilmiş üzvlərinin sayı:
 - ✓ müəyyən ediləcək seçicilərin qeydiyyatçısı komissiyasının üzvlərinin sayından çoxdursa?
 - ✓ müəyyən ediləcək seçicilərin qeydiyyatçısı komissiyasının üzvlərinin sayından artıq deyilsə?
3. Seçki məntəqəsi nə vaxt və necə təşkil olunur?
4. Dairə seçki komissiyası hansı seçki sənədlərini/inventarını məntəqə seçki komissiyasına təhvil verəcək?

I fəsil.

Məntəqə seçki komissiyasının
səsvermə günü fəaliyyəti

03

Məntəqə seçki komissiyası səsvermə günü səsvermə prosesinə başlamaq üçün necə hazırlaşır

Məntəqə seçki komissiyasının sədri, seçki məntəqəsi açılmazdan əvvəl mühafizə polisindən təhvil-təslim aktı əsasında səsvermə otağında mühafizə olunan planşeti, seçki sənədlərini və inventarı qəbul edir.

Seçki məntəqəsi açıldıqdan sonra səsvermə prosesi başlamazdan əvvəl məntəqə seçki komissiyası müvafiq prosedurları ardıcıl olaraq həyata keçirir:

Saat 06:45
Seçki məntəqəsinin açılması
Qeydlər kitabının açılması

Səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərin qeydiyyatı

Komissiya üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsi nəticələrinin qeydlər kitabında əks etdirilməsi

Kəmiyyət məlumatlarının elanı: seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin sayı, siyahılardakı seçicilərin sayı

Əsas və daşınan seçki qutularının möhürlənməsi

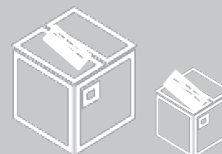
Seçki sənədlərinin və inventarın komissiya üzvlərinə funksiyalarına uyğun olaraq verilməsi

Nəzarət vərəqinin doldurulması

Saat 08:00
Səsverməni başlamaq

Əsas və daşınan seçki qutularına nəzarət vərəqələrinin yerləşdirilməsi

Seçki məntəqəsinin açılışı

Seçki məntəqəsi saat 06:45-də açılır. Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri seçki məntəqəsinə vaxtında gəlməyə borcludurlar. Komissiya ən azı 9 üzvü iştirak edərsə, səsvermə üçün hazırlıq prosedurlarına başlamaq səlahiyyətinə malikdir.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinin sayı doqquz nəfərdən az olduqda, bu barədə məlumat dərhal dairə seçki komissiyasına verilir. Məntəqə seçki komissiyası yuxarı seçki komissiyasının qərarına əsasən hərəkət edir.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi qeydlər kitabını açır və birinci səhifəyə seçki məntəqəsi açılan zaman seçki binasında olan komissiyanın bütün üzvlərinin adlarını və soyadlarını (onları seçən/təyin edən subyektləri göstərməklə) daxil edir. Komissiya üzvləri qeydlər kitabında qeydiyyatda alındıqlarını imzalamaqla təsdiq edirlər.

Qeydlər kitabının müvafiq səhifəsinin nümunəsi

№ 112 საარჩევნო ოლქი

№112.07

საარჩევნო უბანი

საარჩევნო უბნის გახსნისას კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირები

№	სახელი, გვარი	სტატუსი	წარმდგენის დასახელება	ხელმოწერა
1	ნინო ნინოშვილი	თავმჯდომარე	საოლქო საარჩევნო ყომისია	<i>ნ. ნინოშვილი</i>
2	ვიოზე ვიოზეძე	ძოაღვილე	საოლქო საარჩევნო ყომისია	<i>ვ. ვიოზეძე</i>
3	დავით დავითიანი	ძლივანი	საოლქო საარჩევნო ყომისია	<i>დავითიანი</i>
4	ინა ინაშვილი	ყომისიის წევრი	საოლქო საარჩევნო ყომისია	<i>ი. ინაშვილი</i>
5	სალომე სოლომონიძე	ყომისიის წევრი	პოლიციის სამსახური III	<i>ს. სოლომონიძე</i>
6	პოინ პოინაშვილი	ყომისიის წევრი	პოლიციის სამსახური II	<i>პ. პოინაშვილი</i>
7	ელა ელაშვილი	ყომისიის წევრი	პოლიციის სამსახური II	<i>ე. ელაშვილი</i>
8	სერგ ვასტვილი	საპოლიციო	საპოლიციო ობიექტი	<i>S. Vastvili</i>
9	ცოცხე ცოცხიანი	ძელია	„საოლქო მხარე“	<i>ც. ცოცხიანი</i>
10	ვიოზე ვიოზეძე	ადგილ. დამკვირვებელი	აიპ „მომავლის იმედი“	<i>ვ. ვიოზეძე</i>
11	ნეცა ულიაძე	სუბიექტის წარმომადგენელი	პოლიციის სამსახური II	<i>ნ. ულიაძე</i>

Səsvermə günü ərzində komissiyanın bütün üzvü xüsusi forma ilə təchiz edilməli və şəxsiyyətini, statusunu göstərən döş nişanı taxmalıdırlar.

Səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərin səsvermə binasına buraxılması və onların hüquqi vəziyyəti

Seçki məntəqəsi açıldıqdan dərhal sonra səsvermə binasında məntəqə seçki komissiyasının üzvlərindən başqa aşağıdakılar ola bilər:

- ✓ MSK və müvafiq dairə seçki komissiyasının üzvləri/nümayəndələri;
- ✓ Qeydiyyatdan keçmiş yerli müşahidə təşkilatlarının müşahidəçiləri (bir təşkilatın eyni vaxtda seçki məntəqəsində birdən çox olmayan müşahidəçisinin olma hüququ vardır);
- ✓ Qeydiyyatdan keçmiş beynəlxalq təşkilatların müşahidəçiləri (bir təşkilatın eyni vaxtda seçki məntəqəsində 2-dən çox olmayan beynəlxalq müşahidəçisinin olmaq hüququ vardır, həmçinin onların yanında tərcüməçi də ola bilər);
- ✓ Akkreditə olunmuş mətbuat və digər kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri (bir təşkilatın eyni vaxtda seçki məntəqəsində 2-dən çox olmayan nümayəndəsinin olmaq hüququ vardır);
- ✓ Seçki subyektlərinin nümayəndələri (bir seçki subyektinin eyni vaxtda seçki məntəqəsində birdən çox olmayan nümayəndəsinin olmaq hüququ vardır).

Müşahidəçinin, seçki subyektinin nümayəndəsinin, habelə kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndəsinin səsvermə günü istənilən vaxt onu təqdim edən təşkilatın qeydə alınmış başqa nümayəndəsi ilə əvəz edilməsi hüququ vardır.

Səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslər səsvermə günü səsvermə binasında yalnız şəxsiyyət vəsiqəsi ilə birlikdə etibarlı olan şəxsiyyətini və statusunu göstərən döş nişanı ilə olmalıdırlar.

Müşahidəçi təşkilatlarının müşahidəçiləri, akkreditə olunmuş mətbuat və digər kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri aşağıdakı hallarda səsvermə binasına buraxılırlar, əgər:

- ✓ döş nişanda statusa bütün səviyyəli seçki komissiyasına buraxılması göstərilibdir;
- ✓ döş nişanda statusa müvafiq dairə seçki komissiyasına və seçki dairəsinin ərazisindəki bütün seçki məntəqələrinə buraxılması göstərilibdir.

Seçki subyektlərinin nümayəndələri səsvermə binasına buraxılacaqlar, əgər onların döş nişanda statusa müvafiq məntəqə seçki komissiyasına buraxılması göstərilibdir

Komissiyanın katibi döş nişanın verilmə tarixini və üzərində göstərilən statusu yoxlayır. Yoxlamanın nəticələrini nəzərə alaraq, komissiyanın katibi seçki məntəqəsində olmaq hüququ olan şəxslərin adını və soyadını qeydlər kitabının birinci səhifəsində, zəruri hallarda 2-ci və 10-cu səhifələrdə (onları təqdim edən təşkilat/seçki subyektlərini göstərməklə) qeyd edir. Qeyd olunan şəxslər qeydlər kitabında qeydiyyatla alındıqlarını imzalamaqla təsdiq edirlər.

Səsvermə binasına buraxılma şərtlərinə uyğunsuzluq olduqda, komissiyanın katibi həmin şəxsə seçki məntəqəsini tərk etməsini bildirir.

Döş nişanların nümunələri

Seçki günü müşahidəçi və seçki subyektinin nümayəndəsi Gürcüstan Seçki Məcəlləsinin 41-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş səlahiyyətlərlə istifadə edir, o cümlədən səsvermə prosesinə müdaxilə etməməklə aşağıdakı hüquqa malikdirlər:

- ✓ səsvermə günü istənilən vaxt səsvermə binasında olmaq, seçki məntəqəsinin ərazisində məhdudluq olmadan hərəkət etmək və istənilən yerdən səsvermənin bütün mərhələlərini sərbəst müşahidə etmək;
- ✓ seçicidən əlində neçə seçki bülleteni və xüsusi zərfin olduğunu göstərməsini xahiş etmək;
- ✓ daşınan seçki qutusu vasitəsilə səsvermə prosesini müşahidə etmək;
- ✓ seçki bülletenin görünməsinə təmin edən şəraitdə seçicilərin səsələrinin hesablanmasını müşahidə etmək;
- ✓ məntəqə seçki komissiyası tərəfindən səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsini müşahidə etmək.

Məntəqə seçki komissiyası səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərin öz səlahiyyətlərini maneəsiz həyata keçirmələri üçün müvafiq şərait yaratmağa borcludur.

Müşahidəçi, seçki subyektinin nümayəndəsi, mətbuat və digər kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndəsi Gürcüstanın Üzvi Qanunu "Gürcüstanın Seçki Məcəlləsi" ilə müəyyən edilmiş tələblərə əməl etməyə borcludurlar. Onların hüququ yoxdur:

- ✓ məntəqə seçki komissiyasının fəaliyyətinə müdaxilə etmək;
- ✓ seçicilərin iradəsini azad ifadə etməsinə təsir göstərmək;
- ✓ hər hansı seçki subyektinin rəzm və işarəsini daşımaq, seçiciləri hər hansı seçki subyektinin lehinə və ya əleyhinə təşviq etmək.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri arasında bölüşdürülmüş funksiyalar haqqında məlumatların qeydlər kitabında əks etdirilməsi

Seçicilərin səsvermə prosesində iştirakını təmin etmək üçün məntəqə seçki komissiyasının üzvləri səsvermə günü aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirirlər:

- ✓ Seçicilərin axınının tənzimləyicisi;
- ✓ Seçicilərin qeydiyyatçısı;
- ✓ Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi;
- ✓ Daşınası seçki qutusunu götürən.

Komissiyanın katibi funksiyaların bölüşdürülməsi üçün səsvermə gününə qədər keçirilmiş püşkatmanın nəticələrinə dair aktda öz əksini tapmış komissiya üzvləri arasında funksiyaların bölgüsünün nəticələrini qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir.

Qeydlər kitabının müvafiq səhifəsinin nümunəsi

კენჭისყრის დაწყებამდე საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა შორის წილისყრით ფუნქციათა განაწილების შედეგები			
№	კომისიის წევრის ფუნქცია	კომისიის წევრის სახელი, გვარი	კომისიის წევრის ხელმოწერა
1.	გადასატანი საარჩევნო ყუთის წამლები	<i>დაუნ ვივიძე</i>	<i>დ. ვივიძე</i>
2.	გადასატანი საარჩევნო ყუთის წამლები	<i>ნინო შიომჭვილაძე</i>	<i>ნ. შიომჭვილაძე</i>
3.	ამომრჩეველთა ნაკადის მომწესრიგებელი	<i>ქინკია დიციანი</i>	<i>ქ. დიციანი</i>
4.	საარჩევნო ყუთისა და სპეციალური კონვერტების ზედამხედველი	<i>ანი ცხადაძე</i>	<i>ა. ცხადაძე</i>
5.	I რეგისტრატორი	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ბეჭდის კოდი	<i>ნინო ძმანაძე</i>
6.	II რეგისტრატორი	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ბეჭდის კოდი	<i>ა. ევალია</i>

Komissiya üzvünə həvalə edilmiş funksiya yalnız məntəqə seçki komissiyası sədrinin icazəsi ilə müvəqqəti olaraq başqa üzvə verilə bilər. Komissiyanın katibi qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində vaxtı göstərməklə funksiyanın ötürülməsini qeyd edir. Komissiya üzvü funksiyanın ötürülməsi faktını imzası ilə təsdiq edir.

Qeydlər kitabının müvafiq səhifəsinin nümunəsi

№ 112 საარჩევნო ოლქი №112.07 საარჩევნო უბანი საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა შორის წილისყრით დადგენილ ფუნქციათა დროებით სხვა წევრზე გადაცემის შესახებ ინფორმაცია						
№	კომისიის წევრის სახელი, გვარი	კომისიის წევრის ფუნქცია	ფუნქციის დროებითი შემსრულებელი კომისიის წევრის სახელი, გვარი	ფუნქციის დროებით გადაცემის დრო (სთ. წთ.)	ფუნქციის დაბრუნების დრო (სთ. წთ.)	ხელმოწერა
1	ლალი ლალიაძე	პრეზიდენტი	ნანა ნანიჭილაძე	19:45	20:00	ლ. ლალიაძე

Risكلərin qarşısının alınması:

- ✓ Seçicilərin qeydiyyatçısı komissiyasının üzvü səsvermə günü gəlmədikdə, məntəqə seçki komissiyasının sədri bu funksiyanı yerinə yetirmək üçün komissiyanın digər üzvünə tapşırır. Zəruri hallarda o, bu funksiyanı axının tənzimləyicisi funksiyası həvalə edilmiş komissiya üzvünə həvalə etmək səlahiyyətinə malikdir. Belə halda məntəqə seçki komissiya sədrinin müavini seçicilərin axınını tənzimləyicisi komissiya üzvünün funksiyasını yerinə yetirəcək. Qeydiyyatçı funksiyanı komissiyanın digər üzvünə həvalə etmək mümkün olmadıqda, komissiyanın sədri seçicilərin qeydiyyatçısının sayını azaldır.
- ✓ Daşınan seçki qutusunu götürən komissiyanın üzvü səsvermə gününə gəlmədikdə və ya daşınan seçki qutusunu götürən komissiyanın üzvü ona həvalə edilmiş funksiyanı yerinə yetirməkdən imtina etdikdə, bu halda məntəqə seçki komissiyasının sədri daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvünün funksiyasını komissiyanın digər üzvünə həvalə edir.
- ✓ Seçicilərin axınını tənzimləyicisi komissiya üzvü səsvermə gününə gəlmədikdə, bu halda məntəqə seçki komissiyasının sədri funksiyanı yerinə yetirmək üçün komissiyanın digər üzvünə həvalə edir. Bu mümkün olmadıqda, komissiya sədrinin müavini seçicilərin axınını tənzimləyicisi komissiya üzvü funksiyanı həyata keçirir.

- ✓ Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi komissiyanın üzvü səsvermə günü gəlmədikdə, bu halda məntəqə seçki komissiyasının sədri funksiyanı yerinə yetirmək üçün komissiyanın digər üzvünə həvalə edir. Bu mümkün olmadıqda, komissiyanın sədri seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi komissiya üzvü funksiyasını özü yerinə yetirəcək.

Seçki məntəqəsinə gec gələn komissiya üzvünə funksiyanın həvalə edilməsi məsələsini məntəqə seçki komissiyasının sədri həll edir.

Kəmiyyət məlumatlarının açıqlanması

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsinin nəticələri qeydlər kitabına daxil edildikdən sonra komissiyanın sədri komissiyanın xüsusi möhürü ilə möhürlənmiş paketi açır. Komissiyanın katibi qeydlər kitabının 9-cu səhifəsində komissiyanın xüsusi möhürünün nömrəsini göstərir. Komissiyanın sədri qəbul edilmiş seçki bülletenlərin və xüsusi zərflərin sayını, habelə seçicilərin sayını vahid siyahı, xüsusi siyahı və daşınan seçki qutusunun siyahısı (əgər varsa) üzrə elan edir.

Komissiyanın katibi xüsusi zərflərin sayı istisna olmaqla, qeyd olunan məlumatları səsvermənin nəticələrinin nümayişi protokoluna və qeydlər kitabına daxil edir.

Xüsusi siyahıda seçicilərin sayı səsvermə başa çatdıqdan sonra səsvermənin nəticələrinin nümayişi protokoluna və qeydlər kitabına daxil edilir.

Seçki qutularının möhürlənməsi

Məntəqə seçki komissiyasının sədri səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərin iştirakı ilə əsas/daşınan seçki qutularını yoxlayır və seçki qutularının boş olması təsdiq edildikdən sonra əsas/daşınan seçki qutularını fərdi nömrəsi olan möhürlərlə möhürləyir.

Komissiyanın katibi seçki qutularının fərdi möhürlərinin nömrələrini və möhürlənmənin dəqiq vaxtını qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində qeyd edir.

Qeydlər kitabını müvafiq səhifəsinin nümunəsi

საარჩევნო ყუთების დალუქვის მონაცემები	
საარჩევნო ყუთების დალუქვის დრო	— 04 სთ. 40 წთ.
ძირითადი საარჩევნო ყუთის ლუქების ნომრები	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2
გადასატანი საარჩევნო ყუთის ლუქების ნომრები	1 1 1 1 1 3 1 1 1 1 1 4

Seçki sənədlərinin və seçki materiallarının məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinə verilməsi

Məntəqə seçki komissiyasının sədri səsvermə prosesində yerinə yetiriləcək funksiyalara uyğun olaraq seçki sənədlərini və materiallarını komissiya üzvlərinə təhvil verir.

Axının tənzimləyicisi komissiya üzvünə işarələnməni yoxlamaq üçün ultrabənövşəyi lampa veriləcək, seçicilərin qeydiyyatçısı komissiyasının hər bir üzvünə:

- əlifbaya uyğun olaraq bölünmüş seçicilərin vahid siyahısı. Seçicilərdən birinə həmçinin, seçicilərin xüsusi siyahısını (əgər varsa) təhvil vermək;
- bir ədəd seçki bülletenlərinin bloknotnu (qeydiyyatçı seçki bülletenlərinin sayının düzgünlüyünü yoxlayır və komissiyanın sədri ilə birlikdə bloknotun ilk səhifəsində olan təhvil-təslim aktını imzalayaraq təsdiq edir);
- işarələnmə mayesi;
- xüsusi xətkəç;
- yazı qələmi (seçicilərin siyahısında seçici imzasını qeyd etmək üçün);
- qeydiyyatçıların möhürü (möhür nömrələri qeydlər kitabının 3-cü səhifəsində göstərilir).

Qeydiyyatçının möhürləri tələb olunan saydan az olduqda və ya möhür zədələndikdə komissiya sədrinin qərarı ilə qeydiyyatçıların sayı azaldılır.

Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi komissiya üzvünə xüsusi zərflər veriləcək. O, əsas seçki qutusunun yanında yer tutur.

Komissiyanın sədri hər bir qeydiyyat masasında seçicilərin soyadlarının əlifba sırasının və siyahıda seçicilərin sıra nömrələrinin ardıcılığı ilə qeydiyyat masasında olan siyahılara uyğun olaraq asır.

Qeydlər kitabını müvafiq səhifəsinin nümunəsi

კენჭისყრის დაწყებამდე საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა შორის წილისყრით ფუნქციათა განაწილების შედეგები			
№	კომისიის წევრის ფუნქცია	კომისიის წევრის სახელი, გვარი	კომისიის წევრის ხელმოწერა
1.	გადასატანი საარჩევნო ყუთის წამლები	<i>დემურ ვივიძე</i>	დ. ვივიძე
2.	გადასატანი საარჩევნო ყუთის წამლები	<i>ნინო შოთაძე</i>	ნ. შოთაძე
3.	ამომრეველთა ნაკადის მომწესრიგებელი	<i>ქანდაცია</i>	ქ.ლილია
4.	საარჩევნო ყუთისა და სპეციალური კონვერტების ზედამხედველი	<i>ანი ცხადაძე</i>	ა. ცხადაძე
5.	I რეგისტრატორი <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">1</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">1</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">2</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">0</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">1</div> </div> ბეჭდის კოდი	<i>ნინო შოთაძე</i>	ნ. შოთაძე
6.	II რეგისტრატორი <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">1</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">1</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">2</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">0</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">2</div> </div> ბეჭდის კოდი	<i>ანა ვივიძე</i>	ა. ვივიძე

Nəzarət vərəqinin doldurulması

Komissiya üzvlərinə materiallar təhvil verildikdən sonra tövsiyə olunur ki, səsvermə başlayanadək komissiyanın sədri və komissiyanın katibi birinci seçici haqqında məlumatlar istisna olmaqla, nəzarət vərəqələrinin öz surəti olan formanı doldursunlar. Nəzarət vərəqəsini məntəqə seçki komissiyasının iştirak edən bütün üzvləri imzalayır.

Birinci seçici gəldikdən sonra qeydiyyatdan keçir və seçki bülleteni alır. Komissiyanın katibi onun haqqında məlumatları (adı, soyadı və Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi) nəzarət vərəqələrinə daxil edir, onu birinci seçici imzalayır.

Komissiyanın sədri nəzarət vərəqəsinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, ikinci nüsxəsini daşıyan seçki qutusuna (əgər varsa) atır, üçüncü nüsxəsini isə növbəti müqayisə üçün seçki qutularında nəzarət vərəqələri ilə birlikdə saxlayır. Komissiyanın katibi nəzarət vərəqəsinin məlumatlarını qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində daxil edir.

Qeydlər kitabını müvafiq səhifəsinin nümunəsi

საკონტროლო ფურცლის მონაცემები	
პირველი ამომრჩევლის სახელი, გვარი	<i>პირველი ამომრჩევლის სახელი</i>
პირადი ნომერი	<i>01010201010</i>

Birinci seçici qeydə alındıqdan sonra məntəqə seçki komissiyasının sədri dairə seçki komissiyasına seçki qutusunun/qutularının möhürlənməsi və nəzarət vərəqəsinin qutuya/qutulara yerləşdirilməsi barədə məlumat verir.

Biliyin özünüqiymətləndirməsi üçün suallar

1. Seçki məntəqəsi saat neçədə açılır?
2. Səsvermə günü qeydlər kitabının aparılmasına kim cavabdehdir?
3. Səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxsləri sadalayın, onlar səsvermə binasına buraxılmaq üçün hansı tələblərə cavab verməlidirlər?
4. Səsvermə günü səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslər hansı hüquqlardan istifadə edirlər və onların nəyə hüquqları yoxdur?
5. Seçki qutuları möhürləndikdən sonra məntəqə seçki komissiyasının katibi səsvermə gününün qeydlər kitabına hansı məlumatları daxil edir?

04

Məntəqə seçki komissiyası səsvermə prosesində seçiciyə necə xidmət göstərir

Məntəqə seçki komissiyasının bütün üzvləri səsvermə günü hər bir seçiciyə kvalifikasiyalı xidmət göstərməyə cavabdehdir, buda aşağıdakıları nəzərdə tutur.

- funksiyaların hərtərəfli icrasını
- seçicilərlə etik ünsiyyəti
- seçicilərə səsvermə prosedurunun izahını
- seçicinin səsvermə prosesində maneəsiz iştirakının təşviqini
- seçicilərin səsvermə gizliliyinin qorunmasını

Səsvermə prosesi

Səsvermə səsvermə günü (26 oktyabr) saat 08:00-dan 20:00-dək keçirilir. Səsvermə proseduru müəyyən edilmiş ardıcılığa riayət etməklə həyata keçirilir.

I. Səsvermə otağına daxil olarkən seçici axınıni tənzimləyicisinin yanında işarələnmə prosedurundan keçir.

Axını tənzimləyicisi komissiyasının üzvü:

- ✓ səsvermə binasına daxil olan seçici axınıni tənzimləyir;
- ✓ seçicidən şəxsiyyəti təsdiq edən sənədi (Gürcüstan vətəndaşının elektron şəxsiyyət vəsiqəsi, Gürcüstan vətəndaşının qeyri-elektron şəxsiyyət vəsiqəsi və ya Gürcüstan vətəndaşının pasportu) təqdim etməyi xahiş edir;
- ✓ ultrabənövşəyi lampa ilə seçicinin əlində işarənin olub-olmamasını yoxlayır.

Yoxlamanın nəticələrini nəzərə alaraq:

- ✓ işarələnmənin yoxlanılması üçün xüsusi alət seçicidə artıq işarələnmənin olduğunu aşkar edərsə, onun səsvermədə iştirakı qadağan edilir. Axının tənzimləyicisi seçicinin səsvermə otağına daxil olmaqdan imtina edilməsini izah edir və seçici haqqında məlumatı qeydlər kitabına daxil edilməsi üçün komissiyanın katibinə bildirir.
- ✓ Seçici səsvermədə iştirak etmək üçün tələblərə cavab verdikdə, axının tənzimləyicisi seçicini seçicilər siyahısına daxil edilmiş soyadının baş hərfinə və seçici siyahısındakı seçicinin nömrəsinə uyğun gələn qeydiyyat masasına yönləndirir. Müvafiq qeydiyyat masasında iki seçici dayanarsa, axının tənzimləyicisi seçicinin seçki məntəqəsinə daxil olmasını müvəqqəti olaraq gecikdirir.

II. Seçicilərin qeydiyyatçı komissiyasının üzvü seçiciyə qeydiyyat və sonra seçki bülletenini verilməsi xidmətini göstərir.

Qeydiyyatçı tərəfindən seçicilərin qeydiyyatı prosesinə aşağıdakı komponentlər daxildir:

- ✓ seçicilərin siyahısındakı mövcud olan məlumatlar ilə seçicilərin məlumatlarının uyğunluğunun təsdiqlənməsi;
- ✓ seçicinin işarələnməsi;

- ✓ seçicilər siyahısında seçicinin soyadının kənarında olan qrafada seçicinin imzası.

Seçicinin qeydiyyatı prosedurunun təsviri. Qeydiyyatçı seçicidən şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi təqdim etməyi xahiş edir. Qeydiyyatçı şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin etibarlılıq müddətini, Gürcüstan vətəndaşının qeyri-elektron şəxsiyyət vəsiqəsi olduqda isə sənədin verilmə tarixini yoxlayır.

Seçici müddəti bitmiş şəxsiyyət vəsiqəsini və ya Gürcüstan vətəndaşının etibarsız hesab edilən qeyri-elektron qerşəxsiyyət vəsiqəsini təqdim etdikdə (27 iyul 2011-ci il tarixinədək verilmiş qeyri-elektron şəxsiyyət vəsiqəsi etibarsızdır) ona səsvermədə iştirak etmək qadağan olunur. Qeydiyyatçı seçiciyə səsvermədə iştirakdan imtinanın səbəbini izah edir və onun şəxsiyyəti təsdiq edən etibarlı sənəd təqdim etdiyi halda səsvermədə iştirakına icazə veriləcəyini bildirir.

Sənədin qüvvədə olma müddətini yoxladıqdan sonra qeydiyyatçı seçicinin şəxsiyyətini təsdiq edən sənəddəki qeydiyyat məlumatlarını seçicilərin siyahısındakı məlumatlar ilə müqayisə edir. Aşağıda sadalanan məlumatlardan ən azı 3-ü seçicilərin müvafiq siyahısındakı Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi, cinsi və fotosəkli ilə birlikdə tam uyğun gələrsə, seçici səsvermədə iştirak edir:

- ✓ adı;
- ✓ soyadı;
- ✓ doğum tarixi (gün, ay, il);
- ✓ ünvan (Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi və ya xaricdə qeydiyyat yerinin də daxil olduğu agentliyin məlumat bazasına əsasən).

Qeydiyyatçı təqdim olunmuş sənəddə və seçicilərin siyahısında olan fotosəklin və seçicinin üzünün bir biri ilə uyğunluğunu da yoxlayır.

Qeydiyyatçı seçicinin üzünün və təqdim edilmiş sənəddə və ya seçicilərin siyahısındakı fotosəklin bir-birinə uyğun olmadığını hesab etdikdə, məntəqə seçki komissiyasının sədrinə müraciət edir və o, aşağıdakı prosedura əməl etdikdən sonra seçiciyə səsvermədə iştirak etmək hüququ verir.

Əgər komissiyanın sədri uyğunsuzluğu təsdiq edərsə, komissiyanın katibi qeydlər kitabında qeyd aparır və orada uyğunsuzluq faktını, seçicinin adı və soyadını, onun seçicilər siyahısındakı sıra nömrəsini qeyd edir. Qeyd komissiyanın sədrinin və komissiyanın katibinin imzaları ilə təsdiq edilir.

Əgər komissiyanın sədri uyğunsuzluğu təsdiq etmədikdə, qeydiyyatçı öz xüsusi rəyini qeydlər kitabına daxil etmək hüququna malikdir.

Göstərilən hallarda komissiyanın katibi seçicinin təqdim etdiyi sənədin fotosurətini öz imzası ilə təsdiqləyərək qeydlər kitabına əlavə edir.

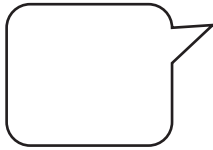
Seçicinin məlumatlarının uyğunluğu təsdiq olunarsa, qeydiyyatçı seçicinin sağ əlinin baş barmağının və ya şəhadət barmağının dırnağında (göstərilən hərəkət mümkün olmadıqda - sağ əlin digər barmaqlarında, əgər bu da mümkün deyilsə eyni şəkildə sol tərəfdə) işarələndirmə edir.

İşarələnmə prosedurundan keçməkdən imtina edildikdə, seçicinin səsvermədə iştirak etmək hüququ yoxdur və qeydiyyatçı ona seçki məntəqəsini tərk etməsini izah edir.

İşarələnmə prosedurunu həyata keçirdikdən sonra qeydiyyatçı seçicilərin vahid siyahısının müvafiq qrafasını imzalayır və seçiciyə siyahıya imza atmaqla seçki bülleteni aldığını təsdiq etməyi göstərir.

Səsvermə prosesində seçicinin seçki siyahısında digər seçicinin soyadının yanındakı qrafada imza atması aşkar edilərsə, bu halda soyadının yanında imzası olan seçici həmin qrafada imza atmalıdır. Seçicilərin qeydiyyatçısı yuxarıda qeyd olunanlarla bağlı izahat yazmalıdır (seçicilərin vahid siyahısında sıra nömrəsi, adı və soyadı göstərilməklə).

Seçicilərə seçki bülletenlərinin verilməsi qaydası. Seçicilərin qeydiyyatı proseduru başa çatdıqdan sonra qeydiyyatçı seçki bülleteninin üz səhifəsində müvafiq qrafada imza atır və seçki bülleteni xüsusi möhürlə təsdiqləyir. Qeydiyyatçı seçiciyə seçki bülletenin doldurulması qaydasını izah edir.

“Səs vermək üçün seçki bülletendə istədiyiniz yalnız bir subyektin qarşısındakı dairəni dairələyin. Doldurulmuş seçki bülleteni elə qatlayın ki, kimə səs verdiyiniz görünməsin”.

Bundan sonra qeydiyyatçı seçiciyə seçki bülleteni verir və ona gizli səsvermə kabinəsinə getməyi göstərir.

III. Seçici seçki bülleteni aldıqdan sonra gizli səsvermə kabinəsinə daxil olur.

Seçici seçki bülleteni doldurur.

Gizli səsvermə kabinəsində seçki bülleteni doldurularkən başqa şəxsin olması, foto və video çəkilişi qadağandır.

Seçki bülletenini müstəqil doldura bilməyən seçici aşağıdakılar istisna olmaqla, seçki məntəqəsində olan istənilən şəxsi gizli səsvermə kabinəsində ona kömək etmək üçün dəvət etmək hüququna malikdir:

- seçki komissiyasının üzvü;
- namizədin;
- seçki subyektinin nümayəndəsi;
- müşahidəçi;
- mətbuat və digər kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndəsi.

Seçicinin seçki bülleteni korlandıqda, o, bu barədə komissiyanın sədrinə məlumat verməlidir. Komissiyaya sədrinin tapşırığı ilə qeydiyyatçı korlanmış seçki bülleteni seçiciyə yenisi ilə əvəz etməyə borcludur.

Komissiyanın sədri, seçicinin iştirakı ilə korlanmış seçki bülletenini elə qatlayır ki, seçki subyektlərini görmək mümkün olmasın, bükülmüş seçki bülleteni metal bərkidici ilə bağlayır, küncünü kəsir, "korlanmış" yazır və imzalayır. Komissiyanın sədri korlanmış seçki bülletenini ayrıca saxlayır.

IV. Seçici seçki bülleteni ilə əsas seçki qutusunun yanına gedir.

Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisinin tapşırığına əsasən seçici, xüsusi zərflərin masasından müstəqil olaraq xüsusi zərf götürür və bükülmüş seçki bülleteni ona yerləşdirir.

Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi seçicinin əlində yalnız bir xüsusi zərf olduğuna əmin olduqdan sonra seçki qutusunun yarığını açır və seçiciyə xüsusi zərfləri seçki qutusuna yerləşdirməyi bildirir.

Xüsusi zərflə yerləşdirilmiş seçki bülleteni seçki qutusuna atdıqdan sonra seçici seçki məntəqəsini tərk edir.

Daşınan seçki qutusu ilə səsvermə prosesi

Daşınan seçki qutusu ilə səsvermə proseduru səsvermə günü saat 09:00-da başlayır və saat 19:00-da başa çatır. Daşınan seçki qutusu vasitəsilə səsvermə proseduru başa çatdıqdan sonra bülletenlərin seçki qutusuna salınması üçün yarıq dərhal möhürlənir. Daşınan seçki qutusu saat 20:00-dan gec olmayaraq seçki məntəqəsinə qaytarılmalıdır.

Səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslər istədikləri təqdirdə daşınan seçki qutusu vasitəsilə səsvermə prosesini müşahidə etmək hüququna malikdirlər. Daşınan seçki qutusu ilə səsvermə zamanı nəqliyyat vasitəsindən istifadə edildikdə, məntəqə seçki komissiyası səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslər arasından püşkatma ilə müəyyən edilmiş 2 nəzarətçi üçün nəqliyyat vasitəsində yer ayırmağa borcludur.

Komissiyanın sədri daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvlərinə təhvil verir:

- möhürlənmiş daşınan seçki qutusunu;
- daşınan seçki qutusu siyahısını komissiya üçün nəzərdə tutulmuş versiyasını;
- qeydiyyatçının biri tərəfindən imzalanmış və möhürlənmiş lazımı sayda seçki bülletenləri;
- daşınan seçki qutusunun siyahısındakı seçicilərin sayına uyğun olaraq xüsusi zərfləri;
- metal bərkidici (seçki bülleteni korlandıqda səsvermənin gizliliyini təmin etmək üçün istifadə olunur);
- işarələnməni yoxlamaq üçün ultrabənövşəyi lampa;
- işarələnmə mayesi;
- yazı qələmi (daşınan seçki qutusunun siyahısında seçicinin imzasının qeyd edilməsi və bülletenin doldurulması məqsədi üçün);
- daşınan seçki qutusunun yarığının möhürü.

Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində komissiyanın katibi daşınan seçki qutusunu müşayiət edən komissiya üzvlərinə verilmiş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin sayını, habelə daşınan seçki qutusunun seçki məntəqəsindən götürüldüyü vaxtı qeyd edir.

Qeydlər kitabının müvafiq səhifəsinin nümunəsi

<p>გადასატანი საარჩევნო ყუთის თანმზღლები კომისიის 2 წევრისთვის გადაცემული საარჩევნო დოკუმენტაციის აღრიცხვა</p>		
	დასახელება	რაოდენობა
1	ამომრჩეველთა რაოდენობა გადასატანი საარჩევნო ყუთის სიაში	22
2	გადაცემული ბიულეტენების რაოდენობა	25
3	გადაცემული სპეციალური კონვერტების რაოდენობა	22
4	გამოუყენებელი ბიულეტენების რაოდენობა	
5	გადასატანი საარჩევნო ყუთის სიაში ხელმოწერების რაოდენობა	
6	გადასატანი საარჩევნო ყუთის:	<p>უბნიდან წაღების დრო 09 სთ. 50 წთ.</p> <p>უბანში დაბრუნების დრო სთ. წთ.</p>

Daşınan seçki qutusu ilə səsvermə proseduru müəyyən edilmiş ardıcılıqla həyata keçirilir.

I. Daşınan seçki qutusunu götürən komissiyanın üzvü seçicinin səsvermədə iştirakının əsasını yoxlayır.

Daşınan seçki qutusunu götürən komissiyanın üzvü:

- ✓ seçicidən şəxsiyyəti təsdiq edən sənədi (Gürcüstan vətəndaşının elektron şəxsiyyət vəsiqəsi, Gürcüstan vətəndaşının qeyri-elektron şəxsiyyət vəsiqəsi və ya Gürcüstan vətəndaşının pasportu) təqdim etməyi xahiş edir;
- ✓ şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin qüvvədə olma müddətini yoxlayır;
- ✓ Gürcüstan vətəndaşının qeyri-elektron şəxsiyyət vəsiqəsi təqdim edildikdə, sənədin verilmə tarixini yoxlayır;
- ✓ ultrabənövşəyi lampa ilə seçicinin əlində işarənin olub-olmamasını yoxlayır.

Yoxlamanın nəticələrini nəzərə alaraq:

- ✓ İşarələnmənin yoxlanılması üçün xüsusi alət seçicidə artıq işarənin olduğunu aşkar edərsə, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan edilir. Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçiciyə səsvermədə iştirakdan imtinasının səbəbini izah edir. Faktla bağlı komissiya üzvü izahat (daşınan seçki qutusunun siyahısında seçicinin sıra nömrəsini, adı və soyadını göstərməklə) yazmalıdır. Sənədi daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvləri müşayiət edən şəxslərlə (mövcud olduqda) birlikdə imzalayırlar.
- ✓ Seçici etibarlılıq müddəti bitmiş şəxsiyyət vəsiqəsini və ya Gürcüstan vətəndaşının etibarsız hesab edilən qeyri-elektron şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim etdikdə (27 iyul 2011-ci il tarixinədək verilmiş qeyri-elektron vəsiqə etibarsızdır), ona səsvermədə iştirak etmək qadağan edilir. Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçiciyə səsvermədə iştirakdan imtinasının səbəbini izah edir və onun şəxsiyyətini təsdiq edən etibarlı sənəd təqdim etdikdə səsvermədə iştirakına icazə veriləcəyini bildirir.
- ✓ Seçici müəyyən edilmiş tələblərə cavab verdikdə, daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçicinin qeydə alınması və seçki bülleteni verilməsi prosedurunun davam etdirir.

II. Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçiciyə qeydə alınması və sonradan seçki bülleteninə verilməsi xidmətini göstərir.

Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçicinin təqdim etdiyi sənədə seçicinin daxil edilmiş qeydiyyat məlumatları ilə daşınan seçki qutusunun siyahısındakı məlumatların uyğunluğunu yoxlayır.

Siyahıdakı məlumatların uyğunluğu təsdiq edildikdə, daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçicinin sağ əlinin baş barmağının və ya şəhadət barmağının dırnağına işarələnmə edir (əgər qeyd olunan hərəkəti yerinə yetirmək qeyri-mümkündürsə - sağ əlin digər barmaqlarında və bu da mümkün deyilsə, sol əldə eyni qaydada edilir).

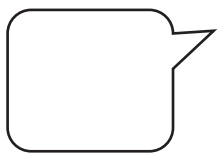
İşarələnmə prosedurundan keçməkdən imtina edildikdə, seçicinin səsvermədə iştirak etmək hüququ yoxdur və komissiya üzvü ona səsvermədə iştirakdan imtinanın səbəbini izah edir.

Penitensiar müəssisələrdə, xəstəxanalarda və digər stasionar müalicə müəssisələrində (xəstələrə qarşı) işarələnmə istifadə edilmir.

İşarələnmə proseduru həyata keçirdikdən sonra daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü daşınan seçki qutusunun siyahısının müvafiq qrafasında imza edir və seçiciyə seçki bülleteni aldığını imzası ilə təsdiq etməsini bildirir.

Səsvermə prosesində seçicinin daşınan seçki qutusunun siyahısında başqa seçicinin soyadının yanındakı qrafada imza atması aşkar edildikdə, bu halda soyadı boyunca imzası olan seçici həmin qrafada imza atmalıdır. Faktla bağlı komissiya üzvü izahat (daşınan seçki qutusunun siyahısında seçicinin sıra nömrəsini, adı və soyadını göstərməklə) yazmalıdır. Sənədə daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvləri qrupun müşayiət edən şəxslərlə (mövcud olduqda) birlikdə imzalayırlar.

Seçicilərin qeydiyyatı proseduru başa çatdıqdan sonra daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçiciyə seçki bülleteninə doldurulması qaydasını izah edir.

“Səs vermək üçün seçki bülletenində istədiyiniz yalnız bir subyektin qarşısındakı nömrəyi dairələ. Doldurulmuş seçki bülletenini elə qatlayın ki, kimə səs verdiyiniz görünməsin”.

Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçiciyə seçki bülleteni, xüsusi zərfi verir və ona gizlilik prinsipinə riayət etməklə seçki bülleteni doldurmağı tapşırır.

III. Seçici seçki bülleteni və xüsusi zərfi aldıqdan sonra gizliliyi qorumaqla seçki bülleteni doldurur.

Seçici doldurulmuş seçki bülletenini xüsusi çərçivə zərfinə qoyur.

Seçici seçki bülleteni müstəqil şəkildə doldura bilmirsə, seçki komissiyasının üzvü, namizəd, seçki subyektinin nümayəndəsi, mətbuat və digər kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndəsi və müşahidəçi istisna olmaqla, istənilən şəxsi ona kömək etmək üçün dəvət etmək hüququna malikdir.

Seçicinin seçki bülleteni və ya xüsusi zərfi korlandıqda, komissiya üzvü seçiciyə korlanmış seçki bülleteni/xüsusi zərfi yenisi ilə əvəz etməyə borcludur.

Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü seçicinin iştirakı ilə korlanmış seçki bülletenini seçki subyektlərini görmək mümkün olmayacaq şəkildə qatlayır, bükülmüş seçki bülleteni metal bərkidici ilə bərkidir, küncdən kəsir, “korlanmış” yazır və imzalayır. Daşınan seçki qutusu seçki məntəqəsinə qaytarıldıqdan dərhal sonra korlanmış seçki bülleteni məntəqə seçki komissiyasının sədrinə təhvil verilir.

IV. Seçici xüsusi zərfdə yerləşən seçki bülleteni daşınan seçki qutusuna yerləşdirir.

Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvü daşınan seçki qutusunun yarığını açır və seçiciyə səsvermə üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi zərfin daxil edilməsini tapşırır.

Daşınan seçki qutusunun möhürünün bütövlüyü pozulduqda, daşınan qutunu götürən komissiya üzvləri dərhal komissiyanın sədrinə məlumat verməli, səbəbi göstərilməklə izahat tərtib etməli və ona müşayiət edən şəxslərlə imza atmalıdırlar.

Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvləri səsvermə binasına qayıtdıqdan sonra istifadə olunmamış/korlanmış seçki bülletenlərini, səsvermə üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi zərfləri və daşınan seçki qutusunun siyahısını məntəqə seçki komissiyasının katibinə təhvil verməlidirlər. Komissiyanın sədri istifadə olunmamış/korlanmış seçki bülletenlərinin küncünü kəsir, korlanmış yazır və imzası ilə təsdiq edir.

Komissiyanın katibi daşınan qutunun siyahısında imzaların, istifadə olunmamış və/və ya korlanmış seçki bülletenlərinin sayının düzgünlüyünü yoxlayır. Qeyri-dəqiqlik aşkar edildikdə, daşınan qutunun müşayiət edən komissiya üzvləri səbəbi göstərilməklə izahat yazmalıdırlar. Səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin sayının müəyyən edilməsi və səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsi məqsədilə izahatda göstərilən məlumatlar nəzərə alınır.

Komissiyanın katibi qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində daşınan qutusunun siyahısında seçici imzalarının sayını, istifadə olunmamış seçki bülletenlərinin sayını, habelə daşınan seçki qutusunun seçki məntəqəsinə qaytarılma vaxtını qeyd edir.

Qeydlər kitabının müvafiq səhifəsinin nümunəsi

<p align="center">გადასატანი საარჩევნო ყუთის თანმხლები კომისიის 2 წევრისთვის გადაცემული საარჩევნო დოკუმენტაციის აღრიცხვა</p>		
	დასახელება	რაოდენობა
1	ამომრჩეველთა რაოდენობა გადასატანი საარჩევნო ყუთის სიაში	22
2	გადაცემული ბიულეტენების რაოდენობა	25
3	გადაცემული სპეციალური კონვერტების რაოდენობა	22
4	გამოუყენებელი ბიულეტენების რაოდენობა	4
5	გადასატანი საარჩევნო ყუთის სიაში ხელმოწერების რაოდენობა	21
6	გადასატანი საარჩევნო ყუთის:	<p align="center"> უბნიდან წაღების დრო 09 სთ. 30 წთ. </p> <p align="center"> უბანში დაბრუნების დრო 14 სთ. 15 წთ. </p>

Fiziki vəziyyətinə görə seçici tərəfindən səsvermə proseduru

Fiziki vəziyyətinə, xüsusən də yuxarı əzələlərinin olmamasına görə səsvermə prosedurlarını müstəqil həyata keçirə bilməyən seçici aşağıdakı prosedurları nəzərə alaraq səsvermədə iştirak edir:

- Seçici işarələnmə yoxlaması və işarələnmə prosedurlarından keçmir.
- Seçiciyə seçki bülleteni verilməzdən əvvəl seçicilərin vahid siyahısında/daşınan qutunun siyahısında seçicinin imzasının yerində "Fiziki vəziyyət" qeyd olunur və bu, qeydiyyatçı/daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvünün imzası ilə təsdiqlənir.
- Seçicinin seçki bülleteninə doldurulmasında ona kömək etmək üçün seçki komissiyasının üzvü, namizəd, seçki subyektinin nümayəndəsi, mətbuat və digər kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndəsi və müşahidəçi istisna olmaqla, istənilən şəxsi dəvət etmək hüququ vardır.
- Doldurulmuş bülleteni xüsusi zərfə seçicinin əvəzinə onun iştirakı ilə, seçki bülleteni doldurmağa kömək edən onun seçdiyi şəxs yerləşdirir və sonra əsas/daşınan seçki qutusuna yerləşdirir.

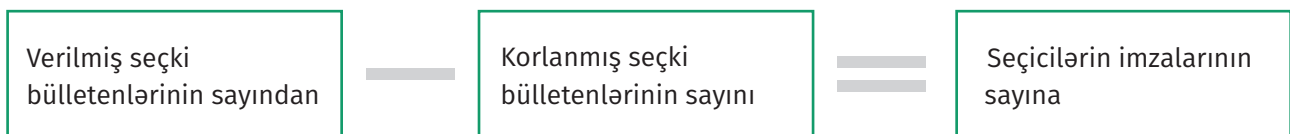
Səsvermə günü, səsvermə binasında şəxsi məlumatların mühafizəsinin təmin edilməsi

Səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərə seçicilərin masaüstü siyahısında olan şəxsi məlumatların işlənilməsi (o cümlədən fotosəkil çəkilməsi, toplanması, qeydə alınması, saxlanması), istifadə edilməsi, açıqlanması, ötürülməsi və/və ya yayılması qadağandır. Sözügedən qadağa, seçicinin şəxsi məlumatları ilə bağlı hərəkətlərin Gürcüstanın üzvi qanunu "Gürcüstanın Seçki Məcəlləsi" və MSK-nın hüquqi aktları ilə nəzərdə tutulmuş məntəqə seçki komissiyasının səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi üçün zəruri olduğu hallar istisna olmaqla, məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinə də şamil edilir.

Səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin qeydiyyatı

Səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin sayını (seçicilərin fəallığını) müəyyən etmək üçün məntəqə seçki komissiyası sədrinin tapşırığına əsasən, qeydiyyatçılar saat 10:00, 12:00, 15:00, 17:00 və 20:00-da səsvermə prosesinə mane olmadan, habelə funksiya müvəqqəti həvalə edildikdə, seçicilərin siyahılarında olan seçici imzalarının sayını (onların yazdığı izahatlarda göstərilən məlumatlar nəzərə alınmaqla) və onlar tərəfindən verilmiş seçki bülletenlərinin sayı (o cümlədən komissiyanın sədrinə təhvil verilmiş korlanmış seçki bülletenlərin sayı daxil olmaqla) hesablamalıdır. Verilmiş seçki bülletenlərinin sayı komissiyanın sədrindən alınmış seçki bülletenlərin sayı ilə qeydiyyatçıda qalan seçki bülletenlərin sayının müqayisəsi yolu ilə müəyyən edilə bilər.

Seçicilərin qeydiyyatçıları hesablanmış məlumatların düzgünlüyünü yoxlamaq üçün komissiyanın sədrinə məlumat verməlidirlər:

Məlumatlar arasında fərqlik aşkar edildikdə, seçicilərin qeydiyyatçısı dərhal izahat yazmalıdır. İzahda göstərilən məlumatlar səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin sayının müəyyən edilməsi və səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsi məqsədi ilə nəzərə alınır.

Müvafiq dövr üzrə səsvermədə iştirak etmiş seçicilərin sayı barədə məlumatlar, o cümlədən saat 20:00-a olan gender bölgüsü planşet vasitəsilə MSK-ya bildirilir.

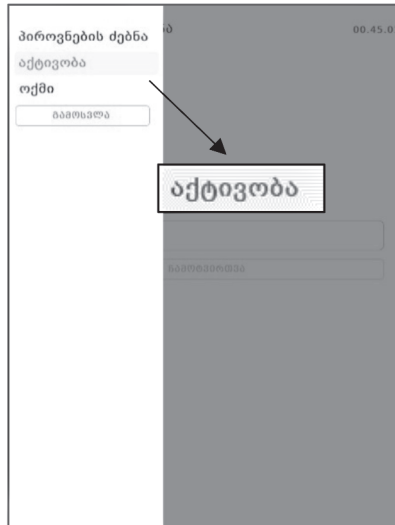
Məntəqə seçki komissiyasının katibi səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin ümumi sayını səsvermənin nəticələrinin nümayişi protokolunda və səsvermə gününün qeydlər kitabında saat 12.00 və 17.00-da olan vəziyyəti göstərir.

Sxem N1. Seçicilərin sayı (fəaliyyəti) haqqında məlumatın MSK-ya göndərilməsi prosesinin təsviri

{I}

Komissiya sədri planşetə yüklənmiş proqramı aktivləşdirdikdən sonra proqram menyusuna daxil olur.

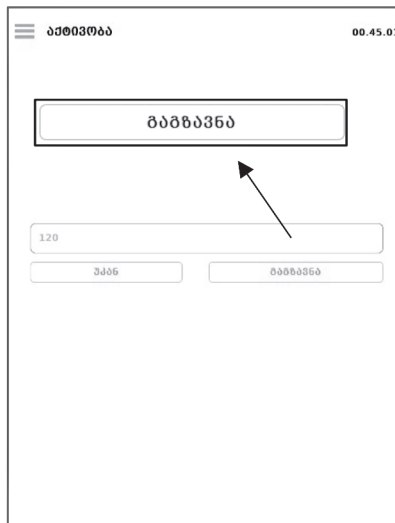
{II}

Proqram menyusunda komissiyanın sədri "Fəaliyyət" düyməsini seçir.

{III}

Komissiyanın sədri "Aktiv" sahəsini seçir

{IV}

Komissiyanın sədri qrafaya seçicilərin sayını daxil edir və "Göndər" düyməsini sıxmaqla məlumatlar göndərilir.

{V}

Göndərilən məlumatlar müvafiq dövr üçün fəaliyyət qrafikində əks etdirilir.

Səsvermə günü səsvermə binasında və onun ətraf ərazisində asayişin qorunması

Seçicilərin səsvermə prosesində maneəsiz iştirakına şərait yaratmaq və səsvermənin gizliliyini təmin etmək məqsədi ilə səsvermə günü səsvermə binasında asayişin təmin edilməsinə məntəqə seçki komissiyasının sədri cavabdehdir.

Komissiya sədrinin qəbul etdiyi qərarların icrası seçki komissiyasının üzvləri, səsvermə binasında olmaq hüququ olan bütün şəxslər və seçicilər üçün məcburidir.

Komissiyanın işinə mane olduqda və asayiş pozduqda, məntəqə seçki komissiyası qaydanı pozan şəxsin məntəqə seçki komissiyasının yerləşdiyi binadan xaric edilməsi haqqında qərar qəbul etmək səlahiyyətinə malikdir. Asayiş pozan şəxs xaric edildikdə, komissiyanın sədri və üzvləri tərəfindən imzalanmış müvafiq akt tərtib edilir.

Səsvermə binasına silahlı şəxslərin daxil olmasına icazə verilmir.

Məntəqə seçki komissiyası sədrinin tələbi ilə polis əməkdaşları aşağıdakı hallarda çağırılmalıdır:

- ✓ asayiş pozan şəxs komissiyanın binasından pozan şəxsin çıxarılması haqqında məntəqə seçki komissiyası tərəfindən qəbul edilmiş qərarı könüllü surətdə yerinə yetirmədikdə. Polis dərhal qərarı icra etməyə borcludur. Faktla bağlı qeydlər kitabında müvafiq qeyd aparılır.
- ✓ səsvermə binasında və ya ətraf ərazidə ictimai asayişin, səsvermənin keçirilməsinə və ya seçki sənədlərinin təhlükəsiz yerdəyişməsi üçün təhlükə yarandıqda. İctimai asayişin pozulmasının qarşısı alınan kimi və məntəqə seçki komissiyası sədrinin razılığı ilə polis əməkdaşları səsvermə binasını və onun ətraf ərazisini tərk edirlər.

Müstəsna hallarda, əgər ictimai asayişin qarşısını almaq və ya qorumaq üçün mütləq lazımdırsa, səsvermə binasının yaxınlığındakı ərazidə, lakin faktiki səsvermə binasında deyil, məntəqə seçki komissiyası sədrinin tələbi və razılığı olmadan da polis əməkdaşları iştirak edə bilərlər. Belə zərurət aradan qalxan kimi polis əməkdaşları səsvermə binasının yaxınlığındakı ərazini tərk edirlər.

Səsvermə prosesinin müvəqqəti dayandırılması

Səsvermə zamanı səsvermə binasını bağlamaq, səsverməni xitam etmək və ya dayandırmaq qadağandır. Məntəqə seçki komissiyasının sədri hər hansı bir halın səsvermə prosesinin gedişinə mane olarsa, bu barədə dərhal dairə seçki komissiyasına məlumat verməyə və müvafiq göstərişi gözləməyə borcludur.

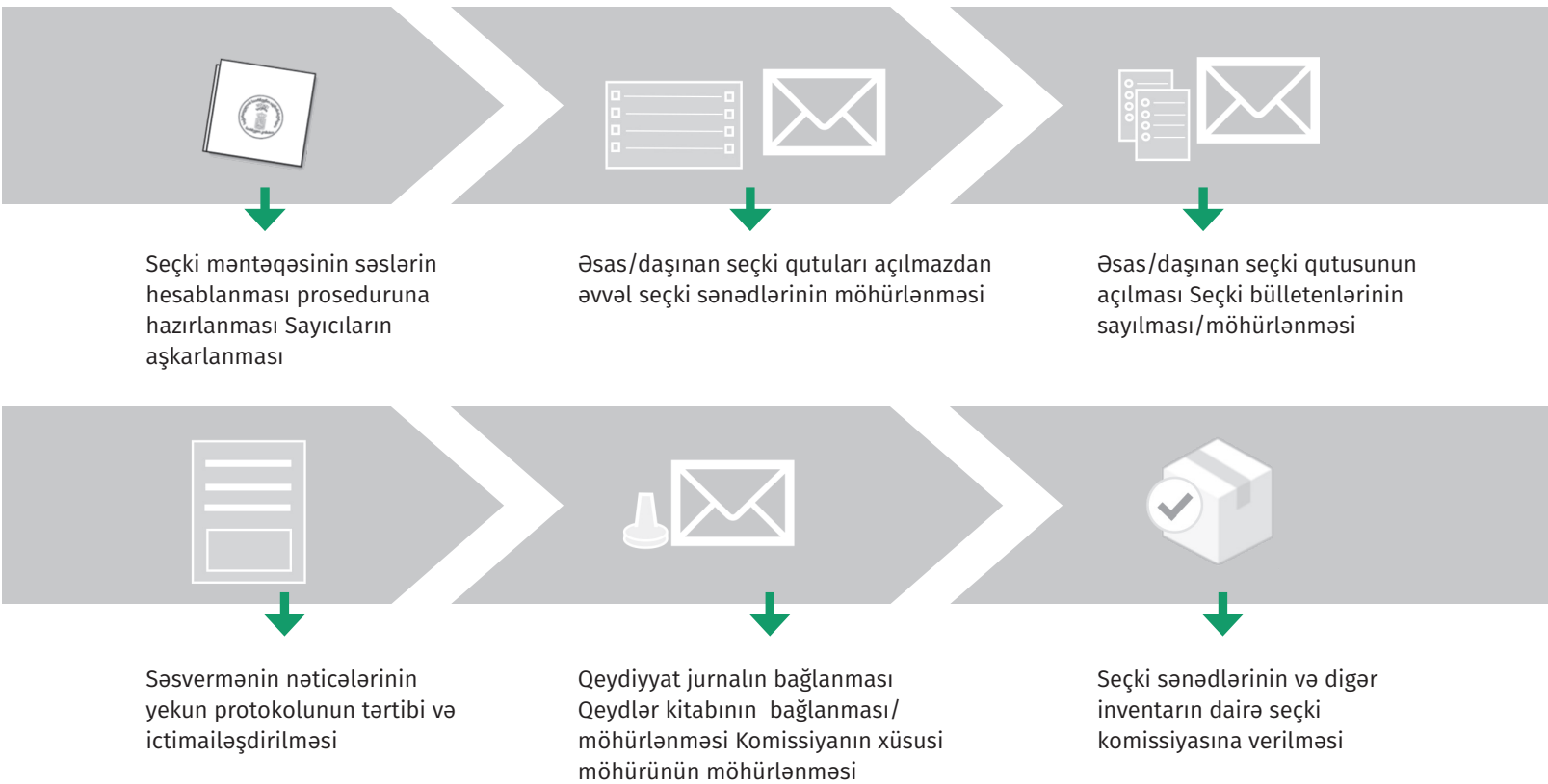
Biliyin özünüqiymətləndirməsi üçün suallar

1. Məntəqə seçki komissiyasının hansı üzvü seçicilərin işarələnməsini yoxlayır?
2. Məntəqə seçki komissiyasının hansı üzvü seçicilərin işarələnməsini həyata keçirir?
3. Əgər seçici Gürcüstan vətəndaşının qeyri-elektron şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim edibsə, hansı hallarda ona səsvermə binasına daxil olmaqdan və səsvermədə iştirakdan imtina ediləcək?
4. Nə baş verir, əgər səsvermə binasına səs vermək üçün gələn seçici daşınan seçki qutusunun siyahısına daxil edilib?
5. Qeydiyyatçı seçiciyə seçki bülletenin doldurulması ilə bağlı hansı göstərişləri verir?
6. Seçici müstəqil şəkildə seçki bülleteni doldura bilmirsə, onun gizli səsvermə kabinetində ona kömək etmək üçün kimi dəvət etmək hüququ var?
7. Fiziki vəziyyətinə, xüsusən də yuxarı əzələlərinin olmamasına görə müstəqil olaraq səsvermə prosedurlarını həyata keçirə bilməyən seçici hansı prosedurları nəzərə alaraq səsvermədə iştirak edir?
8. Məntəqə seçki komissiyası zəif görən və görmə qabiliyyətindən məhrum olan seçicilərə hansı xidməti təklif edir?
9. Seçicinin seçki bülleteni korlanarsa, ona yeni seçki bülleteni hansı prosedura əsasən verilir?
10. Seçicinin seçimin gizliliyini qorumaq üçün qeydiyyatçı seçiciyə hansı göstərişi verir?
11. Seçicinin şəxsi məlumatlarının mühafizəsi məqsədilə məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinə və səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərə nə qadağan edilir?
12. Daşınan seçki qutusu vasitəsilə səsvermə prosesi nə vaxt başlayır və nə vaxt başa çatır?
13. Daşınan seçki qutusunu götürən komissiya üzvləri avtomobillə hərəkət edərkən nəqliyyat vasitəsində neçə nəzarətçi oturmalıdır və bu nəzarətçilər necə müəyyən edilir?
14. Daşınan seçki qutusu ilə səsvermə prosesi seçicinin işarələnməsi prosedurunun nəzərə alınmasıdır?
15. Səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin sayını hansı müddətdə və hansı qaydada müəyyən edilir?
16. Məntəqə seçki komissiyası hansı hallarda səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxsin kənarlaşdırılması haqqında qərar qəbul edir və qeyd olunan tədbirin keçirilməsi üçün hansı prosedur nəzərdə tutulub?
17. Hansı hallarda polis əməkdaşlarının səsvermə binasına daxil olmasına icazə verilir?

Səsvermə binası bağlandıqdan sonra səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərin istənilən vaxt səsvermə binasına daxil olmaq və çıxmaq hüququ vardır.

Səsvermə başa çatdıqdan dərhal sonra məntəqə seçki komissiyasının sədri və üzvləri səsvermənin nəticələrinin yekunlaşdırılması üçün hazırlığa başlayırlar. Bu məqsədlə aşağıdakı prosedurları ardıcıl olaraq həyata keçirirlər:

Səsvermə başa çatdıqdan dərhal sonra məntəqə seçki komissiyasının sədri və üzvləri səsvermənin nəticələrinin yekunlaşdırılması üçün hazırlığa başlayırlar. Bu məqsədlə aşağıdakı prosedurları ardıcıl olaraq həyata keçirirlər:

Seçki məntəqəsinin səslərin hesablanması proseduruna hazırlanması

Məntəqə seçki komissiyasının sədri səsvermə otağını səslərin hesablanması proseduru üçün hazırlayır. Səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərin iştirakı ilə məntəqə seçki komissiyasının sədri püşkatma yolu ilə komissiyanın üzvləri arasından ən azı dörd sayıcı seçir.

Komissiya üzvləri arasında funksiyaların püşkatma yolu ilə bölüşdürülməsi proseduru:

- ✓ Komissiyanın sədri püşkatmada iştirak edən komissiya üzvlərinin sayını nəzərə alaraq eyni vərəqləri hazırlayır. Buradan müvafiq sayda vərəqə, eyni yazı vasitəsilə paylanacaq funksiyanın adını qeyd edin: "Birinci sayıcı", "İkinci sayıcı", "Üçüncü sayıcı", "Dördüncü sayıcı".
- ✓ Komissiyanın sədri imzası və komissiyanın xüsusi möhürü ilə püşkatmanın bütün vərəqini təsdiq edir, elə qatlayır ki, mətni oxumaq mümkün olmasın və stolun üzərinə yerləşdirir.
- ✓ Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri püşkatma vərəqlərini bir-bir alırlar.

Komissiyanın katibi komissiya üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsinin nəticələrini qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir.

Komissiyanın sədri seçki məntəqəsində olan seçki subyektlərinin nümayəndələri arasından püşkatma yolu ilə seçilmiş 2 nəfərdən artıq olmayan nümayəndəsi, komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılarla birlikdə həqiqi və/və ya batil seçki bülletenlərin hesablanması prosesində iştirak edirlər. Seçki subyektlərinin təyin etdiyi komissiyanın üzvləri püşkatma yolu ilə müəyyən edilmiş sayıcılarıdırlarsa, o halda onların nümayəndələri püşkatmada iştirak etmirlər.

Müşahidəçilər öz tərkibi arasından qarşılıqlı razılaşma əsasında ikidən çox olmayan müşahidəçi seçirlər. Müşahidəçilər razılığa gələ bilmədikdə, komissiyanın sədri püşkatma yolu ilə iki müşahidəçi seçəcəkdir.

Komissiyanın katibi, həmçinin qeydlər kitabının 3-cü səhifəsində komissiyanın seçki məntəqəsində seçki subyektlərinin nümayəndələri arasında keçirilən püşkatmanın nəticələrini və müşahidəçilər tərəfindən müəyyən edilmiş iki nəzarətçinin məlumatlarını daxil edir.

Qeydlər kitabının müvafiq səhifəsinin nümunəsi

**ხმების დათვლის პროცედურისთვის საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა შორის
წილისყრით ფუნქციათა განაწილების შედეგები**

№	კომისიის წევრის ფუნქცია	კომისიის წევრის სახელი, გვარი	კომისიის წევრის ხელმოწერა
1.	I მთვლელი	<i>ქონიძე დიმიტრი</i>	<i>ქ. დიმიტრი</i>
2.	II მთვლელი	<i>აფთხია ვესელა</i>	<i>ა. ვესელა</i>
3.	III მთვლელი	<i>ანი ცხადაძე</i>	<i>ა. ცხადაძე</i>
4.	IV მთვლელი	<i>სვიჩაძე შაძაძე</i>	<i>ს. შაძაძე</i>
ფუნქცია		სახელი, გვარი	
ნამდვილი ან/და ბათილი საარჩევნო ბიულეტენების დათვლის პროცესში მონაწილე 2 წარმომადგენელი		<i>ლენჯი თხიზაძე</i>	
		<i>ვანი ვანაძე</i>	
2 მეთვალყურე , რომელიც აკვირდება დათვლის მთელ პროცედურას		<i>ანია აფთხია</i>	
		<i>ბედი სოსარჯიანიძე</i>	

Sayıcılar səslərin hesablanması üçün nəzərdə tutulmuş masada elə yer tuturlar ki, qarşı tərəfdə iki metr aralıda məntəqə seçki komissiyasının üzvləri və səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslər (onlar seçki bülletenlərin çəşidlənməsi və sayılması prosesini görə bilməlidirlər) olsunlar.

Sayıcların yanında müşahidəçilər arasında müəyyən edilmiş nəzarətçilər və seçki subyektlərinin nümayəndələri arasında müəyyən edilmiş şəxslər dayanırlar.

Komissiyanın sədri ele yer tutur ki, bütün sayıcıyı görə bilsin.

Komissiyanın sədri sayıcıların masasına gətirməlidir:

- ✓ seçicilərin vahid siyahısını;
- ✓ xüsusi siyahını (əgər varsa);
- ✓ daşınan seçki qutularının siyahısını (əgər varsa);

- ✓ qeydiyyatçıların yanında olan istifadə olunmamış seçki bülletenlərini;
- ✓ korlanmış seçki bülletenlərini;
- ✓ əsas və daşınan seçki qutularını.

Sayıclar bütün növ siyahılar üzrə səsvermədə iştirak edən seçicilərin imzalarının sayını hesablayır və bununla da səsvermədə/seçkidə iştirak edən seçicilərin yekun sayını müəyyən edir (qeydiyyatçı/daşınan seçki qutusun götürən komissiya üzvü tərəfindən yazılan izahatda əks olunmuş məlumatları nəzərə almaqla, əgər varsa).

Komissiyanın katibi səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin yekun sayını dərhal səsvermənin nəticələrinin nümayişi protokoluna və qeydlər kitabına daxil edir.

Daşınan seçki qutusunu açmazdan əvvəl komissiyanın katibi möhürlənmək üçün ayrı-ayrı paketlərə yerləşdirir:

- ✓ seçicilərin vahid siyahısını (əgər varsa);
- ✓ daşınan seçki qutusunun siyahısını (əgər varsa);
- ✓ xüsusi siyahını (əgər varsa);
- ✓ korlanmış seçki bülletenlərini;
- ✓ qeydiyyatçılarda mövcud olan istifadə olunmamış seçki bülletenlərini (paketə yerləşdirməzdən əvvəl komissiyanın katibi qeyd olunan seçki bülletenlərinin küncünü kəsir).

Komissiyanın katibi hər bir paketdə seçki dairəsinin adını və nömrəsini, seçki məntəqəsinin adını və nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü göstərir. Möhürlənmiş paketləri, möhürlənmə zolağında sayıclar və komissiyanın sədri imzalayırlar.

Seçicilərin siyahıları və istifadə olunmamış/ korlanmış seçki bülletenləri möhürləndikdən sonra məntəqə seçki komissiyasının katibi təqdim edilmiş sənəddə/seçicilərin siyahısında seçicinin üzü ilə fotosəklə uyğunsuzluğu ilə bağlı halların sayını, habelə səsvermə gününün qeydlər kitabına əlavə edilmiş sənədlərin sayını (məlumatları qeydlər kitabına daxil edir) qeyd edir. Məntəqə seçki komissiyasının katibi qeyd olunan sənədləri möhürləyir, möhürlənmiş paketə seçki məntəqəsinin adını, nömrəsini, sənədlərin növünü qeyd edir və imzalayır.

Seçki qutularının açılması, seçki bülletenlərin sayılması/möhürlənməsi

Əvvəlcə daşınan seçki qutusu açılır. Məntəqə seçki komissiyasının sədri komissiya üzvlərinin və səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərin iştirakı ilə daşınan seçki qutusunun möhürünün bütövlüyünü yoxlayır və onu açır.

Seçki qutusunun möhürünün bütövlüyünün pozulduğu aşkar edildikdə, lakin komissiya bunun qanunvericiliyin tələblərinin pozulmasına səbəb olmadığını hesab edərsə, komissiyanın sərəncamına əsasən səsvermə nəticələrinin yekun proseduru davam edir (qeyd olunan fakt barədə dərhal dairə seçki komissiyasına məlumat verilir). Əks halda seçki qutusu möhürlənir və məntəqə seçki komissiyasının sərəncamı ilə birlikdə yuxarı dərhal dairə seçki komissiyasına təhvil verilir.

Sayıclar daşınan seçki qutusunda olan xüsusi zərfləri stolun üzərinə yerləşdirirlər, daşınan seçki qutusunda nəzarət vərəqinin olduğunu təsdiqləyirlər və nəzarət vərəqini müqayisə üçün komissiyada saxlanılan nəzarət vərəqi ilə müqayisə edirlər.

Daşınan seçki qutusunda nəzarət vərəqi aşkar edilmədikdə və ya nəzarət vərəqələri arasında fərq aşkar edildikdə, bütün xüsusi zərflər və seçki bülletenləri paketlənərək “batil” yazılır. Sənədlər seçki məntəqəsində səsvermə və səslerin hesablanması prosedurları başa çatdıqdan sonra yuxarı dairə seçki komissiyasına təhvil verilir.

Heç bir pozuntusu aşkar edilmədikdə, komissiya sədri sayıcılara müvəqqəti olaraq xüsusi zərfləri daşınan seçki qutusuna qaytarmalarını göstəriş verir.

Növbəti mərhələdə əsas seçki qutusu açılır. Məntəqə seçki komissiyasının sədri komissiya üzvlərinin və səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslərin iştirakı ilə əsas seçki qutularının möhürlərinin bütövlüyünü yoxlayır və onu açır.

Seçki qutusunun möhürünün bütövlüyünün pozulduğu aşkar edildikdə, lakin komissiya bunun qanunvericiliyin tələblərinin pozulmasına səbəb olmadığını hesab edərsə, komissiyanın sərəncamına əsasən səsvermə nəticələrinin yekun proseduru davam edir (qeyd olunan fakt barədə dərhal dairə seçki komissiyasına məlumat verilir). Əks halda seçki qutusu möhürlənir və məntəqə seçki komissiyasının sərəncamı ilə birlikdə yuxarı dərhal dairə seçki komissiyasına təhvil verilir.

Sayıclar əsas seçki qutusunda olan xüsusi zərfləri stolun üzərinə yerləşdirirlər, bundan sonra əsas seçki qutusunda nəzarət vərəqinin olduğunu təsdiqləyirlər və nəzarət vərəqini müqayisə üçün komissiyada saxlanılan nəzarət vərəqi ilə müqayisə edirlər.

Nəzarət vərəqələri arasında fərq aşkar edildikdə yaxud əsas seçki qutusunda nəzarət vərəqi aşkar olunmadıqda, bütün xüsusi zərflər və seçki bülletenləri paketlənir və möhürlənir, müvafiq protocol tərtib olunur və dərhal yuxarı dairə seçki komissiyasına təhvil verilir.

Hər şey qaydasında olduqda, sayıclar əsas və daşınan seçki qutularından çıxarılan xüsusi zərfləri qarışdıraraq seçki bülletenlərin çeşidlənməsi/sayılması prosesinə başlayırlar.

Seçki bülletenlərinin hesablanması prosesini başlamazdan əvvəl komissiyanın sədri nəzarət vərəqələrini möhürləyir. O, möhürlənmiş paketlərin üzərində seçki məntəqəsinin adını, nömrəsini, sənədlərin növünü qeyd edir və imzalayır.

Seçki bülletenləri çeşidləmək və saymaq üçün birinci sayıcı seçki bülleteni götürür, səsin kimə verildiyini bildirir, seçki subyektləri üzrə seçki bülleteni ikinci və üçüncü sayıcılara, lakin dördüncü sayıcıya isə batil sayılmış seçki bülletenləri (əgər varsa) təhvil verir, xüsusi zərf ayrıca qoyur.

Sayıclar ayrı-ayrı yerləşdirirlər:

- ✓ hər bir seçki subyektinə verilən səsərə uyğun olaraq seçki bülletenlərini;
- ✓ batil sayılan seçki bülletenlərini;
- ✓ şübhəli sayılan seçki bülletenlərini.

Müəyyən edilmiş nümunəli seçki bülleteni aşağıdakı hallarda batil sayılır:

- ✓ xüsusi zərf müəyyən edilmiş nümunədə olmadıqda;
- ✓ xüsusi zərfdə birdən çox seçki bülleteni aşkar edildikdə;

- ✓ seçki bülleteni seçki qutusunda xüsusi zərfsiz aşkar edildikdə;
- ✓ seçki bülleteni seçicilərin qeydiyyatçısının imzası və/və ya qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq edilmədikdə;
- ✓ seçicinin hansı seçki subyektinə səs verdiyini müəyyən etmək mümkün olmadıqda;
- ✓ seçki bülleteni başqa seçki məntəqəsi üçün nəzərdə tutulmuşdur (belə seçki bülletenləri ayrı paketdə bağlanılır, onların sayı səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunda göstərilmir və yalnız səsvermə gününün qeydlər kitabında qeyd olunur).

Xüsusi zərfdə birdən çox seçki bülleteni aşkar edildikdə və ya seçki bülleteni seçki qutusunda xüsusi zərfsiz aşkar edildikdə, sayıcılar belə seçki bülletenin üz tərəfinə batil sayılması üçün müvafiq əsasları "daha çox seçki bülleteni", "zərfsiz" yazmalıdırlar.

Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi başa çatdıqdan sonra komissiya şübhəli hesab edilən seçki bülletenlərin həqiqiliyinə dair məsələni müzakirə edir və səsverməklə qərar verir. Qərar səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Səslər bərabər olduqda komissiya sədrinin səsi həlledici sayılır. Komissiyanın sədri həqiqi hesab edilən seçki bülletenini həqiqi seçki bülletenləri dəstəsinə (seçki subyektinə verilmiş səsə görə), lakin batil hesab edilmiş seçki bülletenini isə batil hesab edilmiş seçki bülletenləri dəstəsinə qoyur.

Komissiya sədri seçki bülletenlərini çeşidlədikdən sonra sayıcılara aşağıdakıları saymağı tapşırır:

- ✓ batil hesab edilən seçki bülletenləri;
- ✓ hər bir seçki subyekti üçün verilən səsləri.

Seçki subyektinə aid olan hər 10 seçki bülleteni metal bərkidici ilə bağlanır və hər bir bağlamanın necə tam və eləcə də natamamın üzərinə bağlanmış seçki bülletenlərinin sayı yazılır.

Komissiyanın sədri hər bir seçki subyektinin aldığı səslərin sayını elan edir. Komissiyanın sədri komissiyanın katibi ilə birlikdə məlumatların düzgünlüyünü yoxlayır: əgər seçki subyektləri tərəfindən alınmış səslərin və batil seçki bülletenlərin cəmi səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin sayından çox olarsa, komissiyanın sədri məlumatların yenidən hesablanması üçün sayıcılara göstəriş verir.

Komissiyanın katibi seçki bülletenlərin hesablanmasının nəticələrini qeydlər kitabına və səsvermənin nəticələrinin nümayişi protokoluna daxil edir.

Seçki bülletenləri hesablandıqdan sonra komissiyanın sədri sayıcılara aşağıda göstərilənləri ayrı-ayrı paketlərə möhürləməyi tapşırır:

- ✓ batil sayılmış seçki bülletenləri;
- ✓ başqa seçki məntəqəsi üçün nəzərdə tutulmuş batil seçki bülletenləri (mövcud olduğu halda). Başqa seçki məntəqəsi üçün nəzərdə tutulmuş batil seçki bülletenlərinin sayı yalnız qeydlər kitabında qeyd olunur;
- ✓ seçki subyektlərinə məxsus seçki bülletenlərinin dəstəsi.

Hər zərfdə/paketdə yalnız bir növ seçki sənədləri möhürlənir.

Hər bir seçki subyektinə məxsus seçki bülletenlərinin paketinə dairə və məntəqə seçki komissiyalarının adı və nömrəsi, subyektin məlumatları (adı və soyadı) və seçki bülletenlərinin sayı yazılmalıdır.

Batıl hesab edilmiş seçki bülletenlərinin paketinə dairə və məntəqə seçki komissiyalarının adı və nömrəsi, batıl seçki bülletenlərinin sayı yazılmalıdır.

Möhürlənmiş paketləri sayıcılar və komissiyanın sədri imzalayır. Göstərilən tələblərin yerinə yetirilməməsi üçün məntəqə seçki komissiyasının sədri məsuliyyət daşıyır.

Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsi

Seçki məntəqəsində səsvermənin nəticələri seçki məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada tərtib edilmiş məntəqə seçki komissiyasının səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu ilə təsdiq edilir.

Məntəqə seçki komissiyasının səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu mühafizə nişanları olan kağızda çap edilib, protokola fərdi nömrə verilib. Məntəqə seçki komissiyasının səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunda çap olunmuş formada aşağıdakı məlumatlar göstərilir:

- ✓ seçkilərin adı və səsvermə tarixi;
- ✓ seçki dairəsinin nömrəsi və adı;
- ✓ seçki məntəqəsinin nömrəsi;
- ✓ müstəsna hallarda yaradılmış (əgər varsa) əsas seçki məntəqəsinə əlavə edilmiş seçki məntəqəsinin nömrəsi;
- ✓ 1 nömrəli qrafada – vahid siyahı üzrə seçicilərin sayı;
- ✓ 2 nömrəli qrafada – alınmış seçki bülletenlərinin sayı;
- ✓ seçki subyektlərinin adı (sıra nömrələri göstərilməklə);
- ✓ protokolun tərtib olunduğu il və ay.

Səslərin hesablanması prosesi başa çatdıqdan sonra komissiyanın katibi komissiyanın sədri ilə razılaşdırmaqla səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu doldurur və aşağıdakı məlumatları daxil edir:

- ✓ 3 nömrəli qrafada – xüsusi siyahıda olan seçicilərin sayını;
- ✓ 4 nömrəli qrafada – saat 12:00 və 17:00-da səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin sayını;
- ✓ 5 nömrəli qrafada – səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin ümumi sayını;
- ✓ 6 nömrəli qrafada – batıl sayılan seçki bülletenlərinin sayını;
- ✓ seçki subyektlərinə verilən səslərin sayını;
- ✓ qeydiyyatçıların möhürlərinin nömrələri;
- ✓ komissiyanın xüsusi möhürünün nömrəsini.

3, 4, 5, 6-cı nömrəli qrafalarda, habelə subyektlərə verilmiş səslərin sayının qrafalarda olan dörd xanadan dördüncü (sonuncu) xanada katib təklilər sırasının rəqəmini, üçüncü xanada – onluqlar sırasının rəqəmini, ikinci xanada - yüzliklər sırasının rəqəmini, birinci xanada - minliklər sırasının rəqəmini daxil etməlidir;

Əgər müvafiq məlumat qrafasında boş xana/xanalar qalarsa, komissiyanın katibi boş xana/xanalara "X" işarəsi daxil etməlidir.

Səsvermə nəticələrini yekunlaşdıran protokolun doldurulması nümunəsi

5	Seçkilərdə iştirak edən seçicilərin ümumi sayı	1	2	3	6
	Təklidlər sırasının rəqəmi	↑			
	Onluqlar sırasının rəqəmi	↑			
	Yüzlüklər sırasının rəqəmi	↑			
	Minliklər sırasının rəqəmi	↑			
6	Batıl hesab edilən seçki bülletenlərin sayı (Başqa seçki məntəqəsi üçün nəzərdə tutulmuş batıl seçki bülletenlərinin sayı əlavə edilmir)	X	X	X	4
	"X" işarəsini daxil edir	↑			

Məntəqə seçki komissiyasının bütün üzvü səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu imzalamağa, bununla da seçki məntəqəsində olduqlarını təsdiq etməyə borcludurlar. Məntəqə seçki komissiyasının üzvü məntəqə seçki komissiyasının səsvermə nəticələrinin yekun protokoluna daxil edilmiş məlumatlarla razılaşmadıqda, protokola yazılı şəkildə başqa rəy əlavə etmək hüququna malikdir (səsvermə nəticələrinin yekun protokolunda xüsusi ayrılmış qrafada, komissiya üzvünün razılaşmadığı məlumatlar qeyd olunur və onu, imzası ilə təsdiqləyir). Fərqli rəy bildirildikdə belə, komissiya üzvü səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu komissiya üzvünün imzası üçün müvafiq qrafada imzalamağa borcludur.

Məntəqə seçki komissiyası tərəfindən tərtib edilmiş səsvermənin nəticələrinin yekun protokoul məntəqə seçki komissiyası üzvlərinin əksəriyyəti tərəfindən imzalandıqda hüquqi qüvvəyə malikdir.

Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunda onların tərtib olunma tarixi və vaxtı (saat və dəqiqə) də göstərilməlidir.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolundan nümunə

Յըլըջընիս տարիըրը - "26" 10 2024 թ., ըրրը: 21 ևսատը 45 ճըտը, յըմնևսըս ծըլլընև ճըմըրըրը 11207

Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürü ilə təsdiqlənir. Komissiyanın katibi səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu qeydiyyat jurnalının xaric olunan sənədlər hissəsində qeydə alır.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokoluna daxil edilmiş məlumatların düzəlişi qadağandır.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun 3, 4, 5, 6 nömrəli qrafalarında, habelə namizədlərə verilmiş səsələrin sayı qrafalarında məlumatlar daxil edilərkən səhvə yol verilmişdirsə, səhvi düzəltmək üçün səsvermə nəticələrinin yekun protokolunda müvafiq məlumatların kənarında "Düzəliş edildi" qeydi aparılır və düzəliş protokolu tərtib edilir.

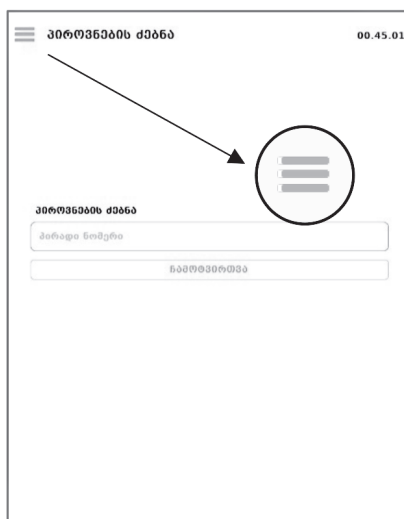
Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun ictimailəşdirilməsi

Məntəqə seçki komissiyası səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun fotosuratini dərhal, protokolu doldurduqdan sonra əlindəki texniki vasitələrdən (planşetdən) istifadə etməklə MSK-ya göndərməyə borcludur. Bu məqsədlə məntəqə seçki komissiyasının sədri planşetdən istifadə etməklə səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun fotosuratini çəkib və MSK-ya göndərir.

Planşetdə texniki xəta aşkar edildikdə (məntəqə seçki komissiyasının səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun göndərildiyi MSK-nın aplikasiyasında problem yaranıb) və xətanı düzəltmək mümkün olmadıqda, səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu məntəqə seçki komissiyasının səlahiyyətli şəxsləri tərəfindən digər seçki sənədləri ilə birlikdə onun elektron idarəetmə sistemində yüklənməsini təmin edən dairə seçki komissiyasına verilir.

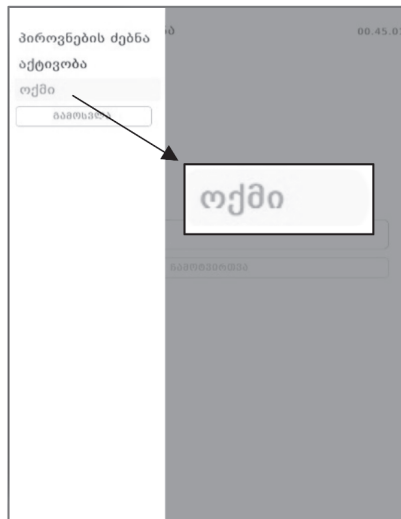
Seçki məntəqəsində kəsilməz mobil rabitə və internet bağlantısı olmadıqda, bu halda səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun surəti səsvermə binasının xarici perimetrindən MSK-ya göndərilə bilər, yaxud səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu səlahiyyətli şəxslər tərəfindən digər seçki sənədləri ilə birlikdə onun elektron idarəetmə sistemində yüklənməsini təmin edən dairə seçki komissiyasına verilir.

Sxem N2. Yekun protokolun fotosuratının MSK-ya göndərilməsi prosesinin mərhələlərinin təsviri

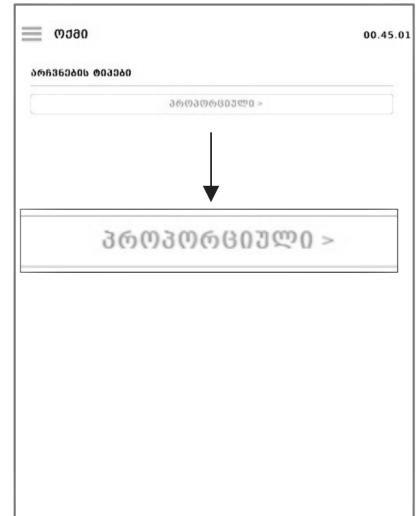
{I}

Komissiyanın sədri proqramı aktivləşdirdikdən sonra proqram menyusuna daxil olur.

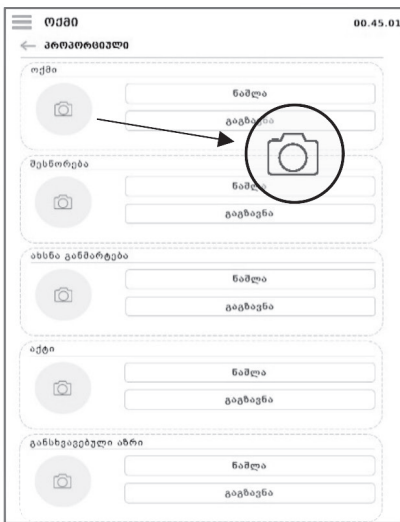
{II}

Komissiya sədri "Protokol" düyməsini sıxır.

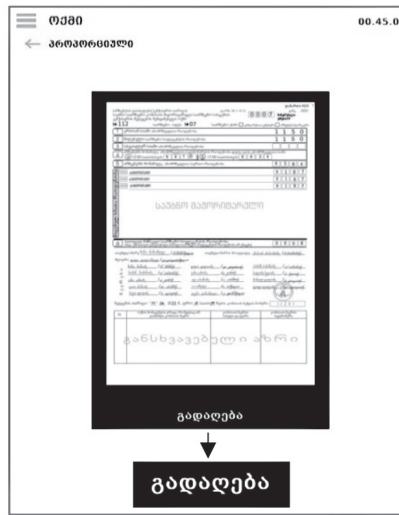
{III}

Komissiya sədri "Proporsional" düyməsini sıxır.

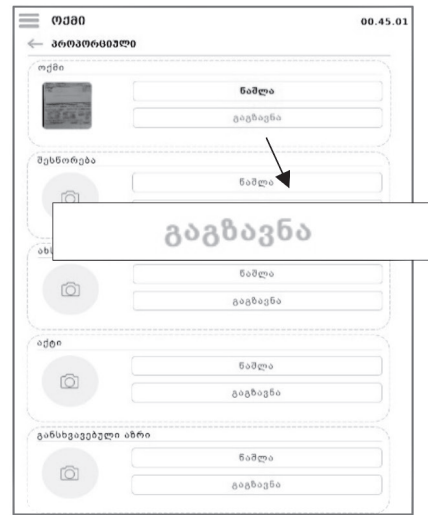
{IV}

Komissiya sədri fotoaparatu əks etdirən düyməni sıxır.

{V}

Komissiya sədri "Çəkmək" düyməsini sıxır və aparat vasitəsilə protokolun fotosurətini çəkir.

{VI}

Komissiyanın sədri protokolun fotosurətini göndərmək üçün "Göndər" düyməsini sıxır.

Eyni prinsipi riayət etməklə, dəyişiklik protokolun fotosurəti (əgər varsa), komissiya üzvlərinin fərqli rəy sənədinin (əgər varsa) fotosurəti, yekun protokol ilə bağlı komissiya üzvünün/komissiya katibinin izahatının fotosurəti (əgər varsa) MSK-ya göndərilir.

Komissiya səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun fotosurətlərini ictimaiyyətin məlumatlandırılması üçün asmağa borcludur. Məntəqə seçki komissiyası səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun və dəyişiklik protokolunun (əgər varsa) fotosurətlərini komissiya üzvlərinin əlavə edilmiş fərqli fikirlərini (əgər varsa) tələb edildikdə dərhal səsvermədə iştirak etmək hüququ olan bütün şəxsə təhvil verir.

Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun və dəyişiklik protokolunun (əgər varsa) fotosurətlərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə, komissiya sədrinin və komissiya katibinin imzaları ilə təsdiq edilməlidir. Qəbul edən şəxs səsvermə gününün qeydlər kitabına və qeydiyyat jurnalına imza atmaqla fotosurətlərin alınmasını təsdiq edir.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu və onun müəyyən edilmiş qaydada təsdiq edilmiş fotosurəti bərabər hüquqi qüvvəyə malikdir.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu/dəyişiklik protokolu ilə bağlı komissiya üzvlərinin izahatları (əgər varsa), tələb edildikdən sonra 2 gün müddətində dairə seçki komissiyası tərəfindən tələb edilən əsasında verilir.

Komissiyanın katibi yekun protokolun surətlərini verdikdən sonra qeydiyyat jurnalını və qeydlər kitabını bağlayır. Bu məqsədlə qeydiyyat jurnalında və qeydlər kitabında sonuncu yazıdan sonra komissiyanın katibi "Bağlıdır" yazısı yazır, tarixi, dəqiq vaxtını göstərir, komissiyanın sədri ilə birlikdə imzalayaraq və komissiyanın xüsusi möhürü ilə qeydi təsdiqləyir.

Qeydlər kitabının bağlanması nümunəsi

№ 112 საარჩევნო ოლქი		№112.07		საარჩევნო უბანი
შემაჯამებელი ოქმის ფოტოასლის მიღების დადასტურება				
№	სახელი, გვარი	სტატუსი	წარმდგენის (ორგანიზაციის) დასახელება	ხელმოწერა
1	ნიკა გელაძეილი	ადგილ. დამყოფი	აიან „დემოკრატია ქრია“	ნ. გელაძეილი
2	ნუსა ყობიძე	ძელია	ცელეგინია „ნათელი მშენი“	ნ. ყობიძე
3	კარლი კანანძე	სუბიექტის წარმომადგენელი	ნოლიციყი წარსია 199	კ. კანანძე
			ნ. ნინოძეილი	
			დ. დავითიანი	
			დასტოყლია 26.10.2024 22:00 სთ	

Seçki sənədlərinin və digər inventarın dairə seçki komissiyasına təhvil verilməsi

Məntəqə seçki komissiyası seçki sənədlərini və digər inventarın dairə seçki komissiyasına təhvil vermək üçün möhürləyir:

- ✓ qeydlər kitabını və onunla birlikdə ərizələri/şikayətləri (əgər varsa);
- ✓ məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünü.

Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu və qeydiyyat jurnalı möhürlənmişdir.

Qeydlər kitabının möhürlənmiş paketini komissiyanın sədri və komissiyanın katibi imzalayır. Komissiyanın xüsusi möhürü ilə möhürlənmiş paketi komissiyanın bütün iştirak edənlər üzvləri imzalayır.

Möhürləmə proseduru başa çatdıqdan sonra məntəqə seçki komissiyasının sədri və/və ya komissiyanın katibi dairə seçki komissiyasına aparır:

- ✓ səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu, düzəliş protokolunu (əgər varsa) və fərqli fikiri əks etdirən sənədi (əgər varsa);
- ✓ qeydiyyat jurnalı və onunla birlikdə məntəqə komissiyası üzvlərinin/komissiya katibinin izahatları (əgər varsa);
- ✓ qeydlər kitabının möhürlənmiş paketi;

Seçki sənədlərinin hər bir növü təhvil verildikdən müvafiq təhvil-təslim aktı/aktları tərtib edilir və bunu səlahiyyətli şəxslər imzalayırlar.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri və ya komissiya sədrinin müavini digər möhürlənmiş sənədləri, seçki inventarı və planşeti dairə seçki komissiyasının anbarına aparır və təlim-təslim aktı əsasında anbarın səlahiyyətli şəxsinə təhvil verir.

Biliyin özünüqiymətləndirməsi üçün suallar

1. Səsvermə başa çatdığı zamanı (saat 20:00) növbədə duran seçicilər olduqda məntəqə seçki komissiyası necə hərəkət edir?
2. Məntəqə seçki komissiyasının sədri sayıcıları necə müəyyən edir?
3. Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak etmək hüququ olan seçki subyektlərinin nümayəndələrini necə müəyyən edir?
4. Qeydiyyatçıların yanında olan istifadə olunmamış seçki bülletenləri hansı prosedurla möhürlənir?
5. Nə baş verər, əgər:
 - ✓ daşınan seçki qutusunun üzərindəki möhürün bütövlüyü pozulmuş aşkar olunarsa?
 - ✓ əsas seçki qutusunun üzərindəki möhürün bütövlüyü pozulmuş aşkar olunarsa?
6. Müəyyən edilmiş nümunədə seçki bülleteni hansı hallarda batil sayılır?
7. Hər bir seçki subyektinə aid olan seçki bülletenlərinin paketində hansı məlumatlar qeyd olunur?
8. Seçki sənədləri/inventarı möhürlənərkən kim imzayır:
 - ✓ daşınan seçki qutusunun siyahısının möhürlənmiş paket zolağında?
 - ✓ seçki subyektinə məxsus seçki bülletenlərinin möhürlənmiş paketinin zolağında?
 - ✓ komissiyanın xüsusi möhürünün möhürlənmiş paketinin zolağında?
 - ✓ qeydlər kitabının möhürlənmiş paketinin zolağında?
9. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu kim imzalayır?
10. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu hansı halda hüquqi qüvvəyə malik hesab edilir?
11. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu doldurulması zamanı namizədlərə verilən səslərin sayının qrafasında məlumatları doldurarkən səhvə yol verildikdə nə baş verir?
12. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun doldurulması zamanı protokolun tarixi/saatı daxil edilərkən səhvə yol verildikdə nə baş verir?
13. Məntəqə seçki komissiyası səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun ictimailəşdirilməsini necə təmin edir?
14. Məntəqə seçki komissiyası seçki məntəqəsində olmaq hüququ olan şəxslərə yekun protokolun fotosuratını hansı qaydada verir?
15. Məntəqə seçki komissiyasından möhürlənmiş seçki sənədlərinin/inventarın dairə seçki komissiyasına təhvil verilməsinə kim cavabdehdir?

06

Məntəqə seçki komissiyası səsvermə günü ərizə və şikayətlərə necə cavab verir

Məntəqə seçki komissiyası seçki qanunvericiliyinə dəqiq və ardıcıl riayət etməklə seçki mübahisələrinin qarşısını alır/cavab verir. Məntəqə seçki komissiyası, sədrin rəhbərliyi ilə səsvermə günün ərizələr/şikayətlərlə bağlı aşağıdakıları təmin edir:

- prosesin şəffaf və qərəzsiz aparılmasını
- maraqlı şəxslər üçün ərizələrin/şikayətlərin təqdim edilməsi və qeydiyyat prosedurunun izah edilməsini
- ərizələrin/şikayətlərin təqdim edən şəxslərlə etik ünsiyyəti
- ərizələr/şikayətlərlə bağlı faktların, halların araşdırılması və müvafiq cavabın verilməsini

Seçki günü ərizələrin/şikayətlərin təqdim edilməsi və qeydiyyatı

Səsvermə və səsəslərin hesablanması prosedurlarının pozulması barədə, məntəqə seçki komissiyasına ərizə/şikayətlə müraciət etmək hüququ olan şəxs məntəqə seçki komissiyasındakı seçki subyektinin nümayəndəsi və yerli müşahidə təşkilatının müşahidəçisidir.

Seçki məntəqəsində səsvermə prosedurunun pozulması ilə bağlı ərizə/şikayət səlahiyyətli şəxs tərəfindən pozuntu aşkar edilən kimi səsvermə günü əsas seçki qutusu açılanadək saat 06:45-dən etibarən tərtib olunmalıdır, lakin səsəslərin hesablanması və səsvermənin nəticələrinin yekunlaşdırılması prosedurları zamanı yol verilmiş pozuntuya dair (səsvermənin nəticələrinə yenidən baxılması və ya batil hesab edilməsi tələbi) ərizə/şikayət əsas seçki qutusunun açılmasından səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsinə kimi tərtib olunmalıdır.

Seçki subyektinin nümayəndəsinin, yerli müşahidə təşkilatının müşahidəçisinin səsvermə günün ərizə/şikayəti məntəqə seçki komissiyasının sədrinə, onun müavininə və ya komissiyanın katibinə vermək hüququ var. Komissiyanın katibi ərizəni/şikayəti qeydiyyat jurnalında və qeydlər kitabında qeydə alır, lakin ərizəçiyə/şikayətçiyə qəbul edilmiş müvafiq ərizənin/şikayətin tarixini, vaxtını və qeydiyyat nömrəsini göstərməklə arayış (öz imzası ilə) verir.

Səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxslər şikayətin qeydə alınması zamanı pozuntu aşkar etdikdə, məntəqə seçki komissiyası bu şikayətin qeydə alınması barədə qərar qəbul edir.

Seçki subyektinin nümayəndəsi/müşahidəçisinin səsvermə günü seçki prosedurları ilə bağlı iddia, şikayət və qeydlərini səsvermə günü qeydlər kitabının 10-cu və sonrakı səhifələrində qeyd etmək hüququ vardır. Belə halda şəxs qeydlər kitabında öz soyadını, adını və ünvanını (Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsinə uyğun olaraq) göstərməyə məcburdur.

Heç kəsin səsvermə binasında olmaq hüququ olan şəxsin iddia, qeyd və ya şikayəti qeydlər kitabına daxil etməsinə mane olmağa hüququ yoxdur.

Səsvermə günü ərizələrdə/şikayətlərdə xətanın aşkar edilməsi qaydası

Məntəqə seçki komissiyasının katibi, komissiyanın sədri və ya komissiyanın sədr müavini ərizə/şikayəti təqdim edən şəxsə xəta müəyyən etdikdə və onun doldurulması üçün ağılabatan müddət müəyyən edir, əgər ərizədə/şikayətdə aşağıdakılar qeyd olunmayıbsa,:

- ✓ ərizənin/şikayətin tərtib edildiyi tarix və vaxt;
- ✓ ərizəçinin/şikayətçinin adı, soyadı və qeydiyyat yeri;
- ✓ seçki məntəqəsinin nömrəsi;
- ✓ şahid olduqda - onun adı, soyadı və qeydiyyat yeri.

Ərizəçi/şikayətçi müəyyən edilmiş müddətdə xətanın dolduraraq analoji ərizə/şikayət təqdim etmək yolu ilə və ya yeni ərizəni (burada xətanın aşkar edildiyi məlumatlar göstərilir) təqdim etmək hüququna malikdir. Komissiyanın katibi qeydiyyat jurnalında “Xəta” qeydini qeydi edir. Qeydin kənarında ərizəni/şikayəti təqdim edən şəxs və komissiyanın müvafiq rəhbər şəxsi imzalayır.

Xətanın doldurulması müddəti tərəflərin razılığı əsasında müəyyən edilir. Tərəflər arasında fikir ayrılığı yarandıqda ərizəni/şikayəti qəbul edən şəxs müddəti tək şəkildə müəyyən edir.

Xəta doldurulduqda komissiyanın katibi, komissiyanın sədri və ya komissiya sədrinin müavini qeydiyyat jurnalında “Doldurulub” yazır və xətanın doldurulmasının dəqiq vaxtını və tarixini göstərir. Qeydin kənarında ərizənin/şikayətin təqdim edən və komissiyanın müvafiq rəhbər şəxsi imzalayır.

Müəyyən edilmiş müddətdə xəta doldurulmazsa ərizə/şikayətə baxılmayacaq.

Səsvermə günü ərizələrə/şikayətlərə cavab vermək

Məntəqə seçki komissiyasının sədri/komissiya ərizə/şikayətə dərhal müvafiq cavab verməyə və mövcud pozuntunu aradan qaldırmağa məcburdur. Ərizədə/şikayətdə göstərilən pozuntu aradan qaldırıldıqda komissiyanın katibi səsvermə gününün qeydlər kitabına “pozuntu aradan qaldırılıb” yazır və dəqiq vaxtı göstərir.

Qeydlər kitabının müvafiq səhifəsinin nümunəsi

<p>კენჭისყრის პროცედურების დარღვევის შესახებ განცხადების/საჩივრის რეგისტრაცია</p>		
რეგისტრაციის №	განცხადების/საჩივრის არსი	განცხადებაზე/საჩივარზე რეაგირება ზუსტი დროის მითითებით (დარღვევა აღმოფხვრილია)
2	<p>ამომხრეველია რეგისტრაციის, ანგეჟის მნიშვნელობის უზრუნველყოფის დამადასტურებელი ჩივილი ან აქტებს სცემთარებას</p>	<p>უზრუნველყოფის დამადასტურებელი ჩივილი სკდის აქტს მსადათი ამომხრეველი რეგისტრაციის ან ანგეჟის მნიშვნელობის 17: 00 საათი.</p>

Məntəqə seçki komissiyasının sədri/komissiya pozuntunu aradan qaldırmadıqda və ya ərizəyə/şikayətə başqa formada cavab verməkdən imtina etdikdə, müşahidəçi/seçki subyektinin nümayəndəsi və ya həmin müşahidə təşkilatının digər müşahidəçisi/seçki subyektinin digəri nümayəndəsi seçki məntəqəsi açıldığı andan (saat 06:45-dən) əsas seçki qutusu açılanadək aşkar edilmiş pozuntular barədə dərhal müvafiq dairə seçki komissiyasına şikayət vermək hüququna malikdir (dairə seçki komissiyası pozuntunun aradan qaldırılması üçün müvafiq tədbirlər görməyə borcludur).

Məntəqə seçki komissiyasının sədri/komissiya səslərin hesablanması və səsvermə nəticələrinin yekunlaşdırma proseduru zamanı yol verilmiş pozuntuları aradan qaldırmadıqda və ya ərizəyə/şikayətə digər formada cavab verməkdən imtina etdikdə, müşahidəçi/seçki subyektinin nümayəndəsi və ya eyni müşahidə təşkilatının digər müşahidəçisi/seçki subyektinin digər nümayəndəsi məntəqə seçki komissiyasının/məntəqə seçki komissiyası sədrinin hərəkətini 3 təqvim günü müddətində müvafiq dairə seçki komissiyasına (dairə seçki komissiyası ərizəyə/şikayətə qəbul etdiyindən 4 təqvim günü ərzində baxır) şikayət etmək hüququna malikdir.

Məntəqə seçki komissiyası təqdim edilmiş ərizəyə/şikayətə baxmayacaq və aşağıdakı hallarda ərizənin/şikayətin baxılmamış qalması barədə qərar qəbul edir, əgər:

- ✓ ərizə/şikayət səlahiyyəti olmayan şəxs tərəfindən tərtib edilmişdir;
- ✓ ərizədə/şikayətdə pozuntunun mahiyyəti və onun törədildiyi vaxt göstərilməyib;
- ✓ ərizə/şikayət qanunla müəyyən edilmiş müddət və qaydalar pozulmaqla verilmişdir;
- ✓ təqdim edilmiş ərizə/şikayətdəki xəta nəzərdə tutulmuş müddətdə doldurulmamışdır.

Biliyin özünüqiymətləndirməsi üçün suallar

1. Səsvermə günü ərizə/şikayətlə kimin məntəqə seçki komissiyasına müraciət etmək hüququ var?
2. Məntəqə seçki komissiyasından kim və hansı hallarda ərizə/şikayətdəki xətanı müəyyən edir?
3. Məntəqə seçki komissiyası hansı hallarda səsvermə günü ərizəni/şikayəti baxılmamış qoyur?

Əlavə N1

Məntəqə seçki komissiyasının həyata keçirəcəyi əsas tədbirlərin təqvimini

Sentyabr						
Bazar ertəsi	Çərşənbə axşamı	Çərşənbə	Cümə axşamı	Cümə	Şənbə	Bazar
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

26 sentyabr (səsvermə gününə qədər 30-cu gün):

- Yeni yaradılmış məntəqə seçki komissiyası fəaliyyətə başlayır.
- Məntəqə seçki komissiyasına MSK tərəfindən təsdiq edilmiş seçicilərin vahid siyahısının ictimai məlumat üçün olan versiyası təqdim edilir.
- Məntəqə seçki komissiyası seçicilərin vahid siyahısının ictimai məlumat üçün olan versiyasını (divar siyahısı - fotosəkilərsiz) məntəqə seçki komissiyasının binasında görünən yerə asır.
- Məntəqə seçki komissiyası seçicilərin kartlarını paylamağa başlayır (ilkin müddət).
- Müşahidəçilərin, seçki subyektinin nümayəndələrinin və seçicinin seçicilərin siyahısında qeyri-dəqiqlik aşkar edildikdə, məntəqə seçki komissiyasına ərizə ilə müraciət etmək və seçicilər haqqında məlumatlarda/seçicilərin vahid siyahısında dəyişiklik edilməsini (ilkin müddət) tələb etmək hüququ vardır. Məntəqə seçki komissiyası daxil olmuş ərizələri (əlavə edilmiş sənədlər - əgər varsa) dərhal dairə seçki komissiyasına verir.
- Seçicinin məntəqə seçki komissiyasına müraciət etmək və uyğunlaşdırılmış seçki məntəqəsinin seçicilərinin xüsusi siyahısına (ilkin müddət) daxil edilməsini xahiş etmək hüququ vardır.
- Sağlamlıq vəziyyətinə görə səsvermə binasına gedə bilməyən, yaxud seçki məntəqəsinin ərazisində yerləşir, lakin çətin gedilən yerdə olan seçicinin daşınan seçki qutusu ilə səsvermə xidmətindən istifadə etmək (ilkin müddət) üçün məntəqə seçki komissiyasına müraciət etmək hüququ vardır. Məntəqə seçki komissiyası daşınan seçki qutusunun siyahısına daxil olunası seçicilər haqqında məlumatı dərhal səsvermə binasında görünən yerə asır.

Oktyabr						
Bazar ertəsi	Çərşənbə axşamı	Çərşənbə	Cümə axşamı	Cümə	Şənbə	Bazar
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26 səsvermə günü	27
28	29	30	31			

6 oktyabr (səsvermə gününə qədər 20-ci gün):

- ☐ Məntəqə seçki komissiyası seçicilərin kartını paylanmasını başa çatdırır (son tarix).

8 oktyabr (səsvermə gününə qədər 18-ci gün):

- ☐ Müşahidəçilər, seçki subyektinin nümayəndələri və seçicinin seçicilər siyahısında qeyri-dəqiqlik aşkar edildikdə, məntəqə seçki komissiyasına müraciət etmək və seçicilər haqqında məlumatlarda/seçicilərin vahid siyahısında dəyişikliklər daxil etməyi (son tarix) tələb etmək hüququna malikdir. Məntəqə seçki komissiyası daxil olmuş ərizələri (əlavə edilmiş sənədlərlə - əgər varsa) dərhal dairə seçki komissiyasına verir.

15 oktyabr (səsvermə gününə qədər 11-ci gün):

- ☐ Təkərli kürsü ilə hərəkət edən seçicinin məntəqə seçki komissiyasına müraciət etmək və uyğunlaşdırılmış seçki məntəqələrinin seçicilərinin xüsusi siyahısına daxil edilməsini (son tarix) xahiş etmək hüququ vardır.
- ☐ Təkərli kürsü ilə hərəkət edən seçici məntəqə seçki komissiyasına müraciət etdikdə, məntəqə seçki komissiyası seçici haqqında yuxarı dairə seçki komissiyasına məlumat verməyə borcludur.
- ☐ Sağlamlıq vəziyyətinə görə səsvermə binasına gedə bilməyən, yaxud seçki məntəqəsinin ərazisində yerləşir, lakin çətin gediləsi yerdə olan seçicinin daşınan seçki qutusu ilə səsvermə xidmətindən istifadə etmək (son tarix) üçün məntəqə seçki komissiyasına müraciət etmək hüququ vardır. Məntəqə seçki komissiyası daşınan seçki qutusunun siyahısına daxil olunması seçicilər haqqında məlumatı dərhal səsvermə binasında görünən yerə asır.

16 oktyabr (səsvermə gününə qədər 10-cu gün):

- ☐ Dairə seçki komissiyası uyğunlaşdırılmış seçki məntəqələrinin seçicilərinin xüsusi siyahısını müəyyən edir və sərəncamla təsdiq edir və müvafiq məntəqə seçki komissiyasına verir.
- ☐ Məntəqə seçki komissiyası uyğunlaşdırılmış seçki məntəqələrinin seçicilərinin xüsusi siyahısının ictimai məlumat üçün olan versiyasını (divar siyahısı) dərhal məntəqə seçki komissiyasının binalarında görünən yerə asır.
- ☐ Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri, seçki subyektlərinin nümayəndələri və müşahidəçilər səsini daşınan seçki qutusu vasitəsilə verilməsinin tələb edilməsinin əsaslılığını yoxlamaq və bu seçicilərin daşınan seçki qutusunun siyahısına daxil edilməsinin məqsədəuyğunluğu məsələsi (son tarix) barədə məntəqə seçki komissiyasına müraciət etmək hüququna malikdirlər. Qeyd olunan məsələ ilə bağlı qərarı məntəqə seçki komissiyası qəbul edir.

24 oktyabr (səsvermə gününə qədər 2-ci gün):

- Yekun, dəqiqləşdirilmiş siyahıların ictimai məlumat üçün olan versiyaları (divar siyahısı fotosəkil-siz) məntəqə seçki komissiyasına verilir. Divar siyahısının ilkini götürülür və komissiya eyni yerə dəqiqləşdirilmiş versiyanı asır.
- Məntəqə seçki komissiyası seçki məntəqəsinin ərazisində qeydə alınmış və seçicilərin vahid siyahısına daxil edilmiş seçicilərə seçicilərin kartlarını verir (son tarix).

25 oktyabr (səsvermədən bir gün əvvəl):

- Məntəqə seçki komissiyasına bütün lazımi inventar, sənədlər və seçki materialları verilir (son tarix).
- Məntəqə seçki komissiyası səsvermə binasını təşkil edir.

26 oktyabr (səsvermə günü):

- Saat 06:45 - seçki məntəqəsi açılır.
- Saat 08:00-dan - səsvermə başlayır.
- Saat 09:00-dan - daşınan seçki qutusu ilə səsvermə prosesi başlayır.
- Saat 10:00-dan (saat 12:00, 15:00, 17:00 və 20:00-da) - səsvermədə/seçkilərdə iştirak edən seçicilərin ümumi sayı müəyyən edilir.
- Saat 19:00 - daşınan seçki qutusu ilə səsvermə prosesi başa çatır.
- Saat 20:00 - səsvermə prosesi başa çatır. Seçki məntəqəsi bağlanır.
- Saat 20:00-dan - səsvermə nəticələrinin yekunlaşdırılması proseduru başlayır.

